

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 79 (2640) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 április 5

Üzembena jugoszláv háborus gépezet

Aprilis elseje óta a haderő teljes készütségben van
Amerika feloldotta a jugoszláv követelésekre elrendelt zárlatot

Belgrádból jelentik (NTI): II. Péter király rendeletével az egész jugoszláv haderő április 1-től készütségi állapotban van.

Rómából jelentik (MTI): A Messagero belgrádi távirata szerint a jugoszláv háborus gépezet teljesen üzemben van. Igen sok politikust, akik hallathatták volna szavukat, már egyenruhába öltöztettek és a legszigorúbb fegyelem alá kerültek. A vasúti forgalom, legalább is a személyforgalom teljesen megszűnt. Az olasz követtség személyzete is Magyarország irányában elhagyta Jugoszláviát. Csak a követ maradt Belgrádban. Ugyancsak elhagyták az országot a vidéki olasz konzulok is. Az ország egész területén légioltalmi gyakorlatok folynak.

Macek valószínűleg még kísérletet tesz, hogy a szerbek okozta nagy tüzet elfojtsa. Ez a kísérlete előreláthatóan rendkívül nagy nehézségekbe ütközik.

A mérsékelt horvát jellem áll szemben az elvakultsággal.

Bukarestből jelentik (MTI): Temesvárról jelentik a Curentul-nak, hogy a román határmenti szerb községeket felfegyverezték. Bodsar községben 400 puskát és több ezer lövedéket osztottak szét a lakosság között. Ugyanakkor a német tulajdonban lévő fegyvereket elkobozták.

A bulgáriai német cégek beszüntették a szállítást Jugoszláviának

Belgrádból jelentik (MTI): Mint ismeretes, pár nappal ezelőtt az iskolákat bezárták. Az intézkedést véglegesnek tekintik, mert a tanulók elhagyták Belgrádot és visszatérnek lakóhelyükre. A belgrádi hangulat nem mondható izgatottnak, de

ma már mindenki teljes bizonyossággal számít a háborúra.

A közhivatalok tovább csomagolnak és a magánszemélyek is likvidálják ügyeiket. Általában teljesen háborus hangulat van Belgrádban.

Zürichből jelentik (Uj Nemzedék): Ma éjféltől kezdve Jugoszlávia területén a teljes vasúti forgalom megszűnt. Ugyancsak minden magán-gépkocsit katonai őlökre foglaltak le.

Szófiából jelentik: A német követ felszólította a bulgáriai német kivitelű cégeket, hogy a Jugoszláviába való szállítást azonnal szüntessék be.

Rómából jelentik: Ideérkezett jelentés szerint Jugoszlávia teljesen háborus képet mutat.

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.)

Zágrádban a rendőrség közleményt adott ki, amely szerint az utóbbi napokban néhány felbérlet személy járkal katonatiszti egyenruhában ma-

A jugoszláv kormány hajlandó közvetlen tárgyalást kezdeni Rómában?

A fenti hírekkel szemben, amelyek valamennyien a jugoszlávi háborus feszültség fokozódását tükrözik visza, a Mai Nap azt a feltűnést keltő értesülést közli Belgrádból, mely szerint

a jugoszláv kormány, hír szerint, felajánlotta, hogy a két helyettes miniszterelnököt Rómába küldi, hogy ott közvetlen tárgyalásokkal lehetővé tegye a külpolitikai helyzet rendezését. Rómából az a válasz érkezett, hogy az olasz kormány szívesen látja a meghatalmazottakat, de az akció sikere érdekében kéri, feltétlenül konkrét javaslatokat hozzanak magukkal. Az olasz fővárosban körvonalazták is a javaslatokat. Ma délelőtt folyamán a jugoszláv kormány tanácskozáson igyekszik összeállítani a javaslatokat. Természetesen politikai körökben a legnagyobb izgalommal tárgyalják azt a kérdést, vajon mik lehetnek a jugoszláv kormány javaslatai? Macek környezetében optimizmus uralkodik.

Washingtonból jelentik: (NTI) Hull

Jó lenne, ha Belgrádban valamivel óvatosabbak lennének ...

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): A Deutsches Diplomatisch Politische Korrespondenz megállapítja, hogy Jugoszláviában a Cvetkovic kormány eltávolítása óta olyan események zajlottak le, amelyek épenséggel nem tekinthetők a német részről Jugoszlávia és nem utolsó sorban a szerb lakosság irányában tanúsított baráti érzelmek viszonzásának. A belgrádi és más városokbeli németellenes kilengésekben olyan szellem nyilvánul meg, amely Németországban a legélesebb felháborodást kelti ugyan, de amelyet német oldalon figyelemreméltó nyugalommal vesznek tudomásul. Jó volna, ha Belgrádban valamivel óvatosabbak lennének és számolnának azzal, hogy egyszer mégis napvilágra jutnak azok a dolgok, amelyeket ma mindenképpen el akarnak tagadni. A szerb hangoskodók gyáva támadása

gánlakásokba, ahol "komitácisoknak lakásokat foglal le. A felhívás arra utasítja a lakosságot, hogy adják át az ilyeneket a rendőrségnek.

külgügyminisztert a sajtóértekezleten megkérdezték, hogy a bekövetkezett események folytán feloldják-e a jugoszlávi követelésekre elrendelt zárlatot? Hull külgügyminiszter nem szözlött arról, hogy forma szerint feloldják-e a zárlatot, de kijelentette, hogy Jugoszlávia továbbra is szabadon rendelkezhetik az Egyesült Államokban lévő követeléseivel.

Ankarából jelentik: (Mai Nap.) Az 1910-es és 1911. éves török korosztályt fegyverbe hívták.

Rómából jelentik: (MTI.) A Messagero jelentése szerint a nilusi angol hadsereg két gépesített hadosztálya Görögországban partraszállott.

Normálisak a német-török kapcsolatok.

Stockholmból jelentik: (NTI.) Ankarai értesülés szerint Eden külgügyminisztert és Dill vezérkari főnököt athéni megbeszélésük után ismét Ankarába várják.

Berlinből jelentik: (MTI.) A német-török kapcsolatok normálisak — állapítják meg a Wilhelmstrassen, egy kérdésre válaszolva.

Németország megfelelő választ ad az Amerikában történő hajólefoglalásokra

Berlinből jelentik: (MTI.) A Dél-Amerikában lefoglalt német hajók és repülőgépek ügyében német részről folyik a vizsgálát. A lefoglalást a dél-amerikai államok ugyanazokkal az indokokkal magyarázzák, mint az Egyesült Államok. Illetékes helyen kijelentették, hogy Németország az ügy megvizsgálása után megfelelő választ fog adni és megteszi a maga intézkedéseit.

A liberálizmus és a divatos koreszmék

"A mi helyünk a születő világban van. Bele kell állnunk ebbe a hullámverésbe mindegyikünknek a maga helyén. Nem szabad az útnak utjába állnunk s menteni a régi szép világot, amelynek el kell pusztulnia." (Romano Guardini)

(P. I.) Amikor a letűnő és a születő világ ellentétességéről beszélünk, még a felületen gondolkozó is a liberális-kapitalista-demokrata és a keresztény-nemzetnépi irány szembeállítását jelöli meg. A szembeállítás kétségtelen egy elméleti, mint gyakorlati téren. Ezt már sem megvárni, sem bizonyítani nem kell.

Lássuk ezt a szembeállást a ma kifejeződött gyakorlati formájában: a tengelyhatalmak és az angol-szász világuralom történelmi aranyu párhajában. Még ennek a párbajnak is csak a nálunk érezhető hatására gondoljunk, mert a két fél küzdelme pompásan tükröződik a magyar társadalom, jobban mondva a magyar közvélemény életében.

Nálunk is folyik a harc: a tengelyhatalmak és az angolszász világ, közelebbről a liberális-demokrata-kapitalista és a keresztény-nemzetnépi gondolat között. A zsidóság és kapcsolt részeik — ezek a liberális-kapitalista-demokrata irány harcos hívei — süttogó és hangos propagandával folytatják ezt a harcot. Ennek a propagandának legelterjedtebb fogása ez: — Hátha az angolok győznek? Nem is győzhet más (s magukban hozzáteszik: mert mi lenne akkor a zsidósággal és a velük életre-halálra eljegyezett elemekkel). Akkor pedig — így gondolják — egy csapásra a semmiségbe hull vissza mindaz, ami a világháború után keresztény-nemzetnépi összhangban akár eszméileg, akár gyakorlatban kialakult. Egy csapásra elseprik a pápai körlevelek jótékony kihatását, a szociális intézményeket. Visszaállítják a szabad versenyt, szabad erkölcs, a nemzetközi tőke, az arany, a nyomorgó munkástömegek boldog világát. S ha már rólunk van szó, mondjuk ki nyíltan, az ősi megyében is helyreáll a liberális világ, aranykorának minden vívmányával: zsidó nagybirtokkal, kizárólag zsidó kereskedelemmel, mindent elsőprő zsidó befolyással, zsidó sajtógyeduralommal, meghunyászkodó, zsidó szellemi rabságba alázkodó középosztállyal, idegen világrészekbe kivándorló kizsárolt néppel. Még örülhetünk is bizonyos tekintetben, mert országos viszonylatban még nagyon sok liberális intézményünk díszleg érintetlenül: így kötelező a polgári házasság, válótörvény. Ezeket eddig még nem bántotta a "divatos koreszme" — a keresztény-nemzetnépi ujjászületés. Ezek lehetnek továbbra a magvai és

Alakuló pontjai a liberális újjászülésnek.

Igy gondolják tehát azok, akiknek természetük és lényegük a két nyelven való „biztos” elhelyezkedés, a két szék használata. Ilyen címen sóhajtoznak a boldog békebeli liberális aranykora után azok, akik százféle megalkuvással élvezték ennek a kornak minden előnyét és teljes érzékeltelenséggel nézték a kereszténység, a nemzet és a nép sorvadását. Ezért óhajtják titokban és nyíltan, hivatalos és nem hivatalos megnyilatkozásokban a liberális világ angol győzelmes kitavaszkodását.

Pedig még ezen a téren is tévednek. Nem is olyan régen angol kormányember olyan formában nyilatkozott az alsóházban, hogy egy esetleges angol győzelem után se gondoljon senki sem arra, hogy visszatér a régi világ. A liberális politikai és gazdasági rendszer szövevényeiből kialakult bank- és tőkeuralom eljuttatott szerepét. A fejlődés visszavonhatatlanul az intézményes szociálisizálás, egészséges, szerves népi közösségek kialakulása felé vezet. Történelmi folyamat ez, amelyet késleltetni lehet, de megakadályozni nem.

Az is szeméremre vetik a keresztény-nemzeti-népi iránynak, hogy nem magyar kezdeményezés, nem magyar eszme, hanem idegen divat, muló körtűnet. Nem nehéz erre az akadékoskodásra felelni. A keresztény-nemzeti-népi gondolatban ugyanis a kereszténység Szent Istvánnal egyidős. A nemzeti gondolatért is egészen a kezdetig kell visszamenni. A népi gondolat pedig, amennyiben új irányt jelent, olyan alkotóelem, amely az ember természetéből, az isteni örök törvényekből, az Evangéliumból forraszik. Erre mutatnak rá korunk nagy jelentőségű pápai szociális körlevelei is. Hogy másutt hamarabb valósultak, azért nem idegenek és nem dobhatjuk félre őket. Igaz, hogy az okulás, a példák tanulmány követése nem magyar erény, de ezt a magántartást nem lehet nemzeti eszményé magasztosítani. Különbösen is úgy tudjuk, hogy a liberálisizmus nem Magyarországon született. „Divatos kor-eszme” volt, még pedig olyan, amely sem a kereszténységgel, sem a nemzeti érdekekkel, sem a nép széles rétegeinek boldogulásával nem törődött. Mégis nagyon hamar tért hódított. Hozzá még nem is abban a tisztultabb formájában, amely ezt a kor-eszmet Angliában, vagy Észak-Amerikában eléinte jellemezte.

A liberális kor-eszme, amelynél magyartalanabb még nem garázdálkodott a Kárpátok medencéjében, ma már letűnt. Épített ugyan és civilizált, de nem a magyarság számára. Kárt is okozott bőségesen — ezt azonban csak a magyar népek. Reánk szabadította a zsidóság szellemi befolyását és gazdasági uralmát. Ezt sanyaló ma is a magyarság és beletelik még jó néhány, zsidótörvényekkel ki-spékelt esztendő, míg valahogy lerázhajjuk magunkról a „liberálisizmus” eme áldásait.

Akik tehát még ma is ezen az eszmén lovagolnak, akik nem látnak ma sem sürgősebb és fontosabb feladatot, mint egy oszlásnak indult hullá bálványozását, ám tegyék, de csak saját kedvtelésükre. A magyarság egészséges keresztény-nemzeti-népi újjászülésének az útjába nem gördíthetnek már komoly akadályt. Diestelen multnak nincs joga ahhoz, hogy beleszótáradjon a jövő építésébe.

Londonban attól tartanak, hogy egész Cyrenaikát ki kell üríteni

A német és olasz véderőfőparancsnokság megerősíti Benghazai elfoglalásának híreit

Zürichből jelentik: (Pest.) Az angol főparancsnokság elkészült arra, hogy a német és olasz csapatok a Benghasitól északra lévő Barce felé törjenek. Wewel tábornok nagyobb légi rajokat vont össze, hogy feltartóztatassa az ellenséges előrenyomulást.

Londonban Benghazai visszafoglalása nagy meglepetést keltett. Számították arra, hogy egész Cyrenaikát ki kell üríteni.

Berlinből jelentik: A német véderőfőparancsnokság jelentése szerint a lybiai tengerparton a német és olasz gépesített oszlopok páncélos alakulatai április 4-én kora reggel elfoglalták Benghazit és — mint az olasz véderőfőparancsnokság közli —

gépesített osztagaikat a városon túl vetették előre.

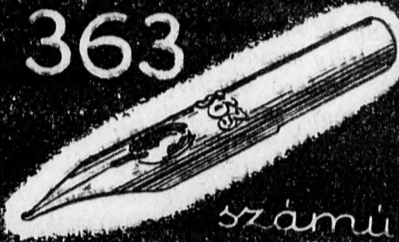
Zuhanóbombázó repülőgépek nagy űrméretű bombákkal szétverték több páncélos oszlopot. A kifejlesztett légi-harcban három ellenséges gépet lelőttek. Német tengeralattjárók megtámadtak egy már megritkított hajókaravánt és újabb 48.000 tonna hajóteret süllyesztettek el. Ezzel ez a hajókaraván 106.500 tonna űrtartalmat veszített. Egy távoli vízezen tartózkodó hadihajó elsüllyesztette a Voltaire nevű 13.245 tonnás segédcirkálót és a 8799 tonnás Britannia szállítóhajót. Német felderítőrepülőgépek az Anglia körüli tengerrészen súlyosan megrongáltak több ellenséges kereskedelmi hajót.

tér vesztesége márciusban több mint 718.000 tonna. Ezenkívül az aknára futott hajók is hozzászámítandók. A súlyosan megrongált hajók egyrészt szintén elveszetteknek kell tekinteni.

Olasz légiakaratok Korfu kikötőjében elsüllyesztettek egy 8 és egy 3 ezer tonnás hajót.

Jó folyósítás a zsinórvás!

363

számi
gömbvégű toll
siklik a papíron!

SCHULER JÓZSEF Rt.

718 ezer tonna hajóteret veszített márciusban Anglia

Erősebb német harcirepülőgépek április ötödikére virradó éjjel ismét támadták a Bristol-csatornánál lévő Avenmouth város hadifontosságú céljait. Sok tüzet okoztak. Great Yarmouth kikötőt is sikeresen bombáztuk. Az ellenség néhány repülőgéppel támadta Nyugat-Németországot. Valamennyi bomba szabad térségre esett. Kárt nem okoztak. A német légvédelem visszaűzte az ellenséges gépeket. Három brit harc repülőgépet lelőttünk. Az angol légerő április 1-e és 4-e között összesen 42 gépet veszített. A német haderő veszte-

sége ez alatt az idő alatt kilenc gép volt. Az Anglia elleni kereskedelmi háborúban márciusban hajóink 193 ezer tonna kereskedelmi hajóteret süllyesztettek el. A brit utánpótlási utak 325.000 tonnányi kereskedelmi hajóteret süllyesztettek el. A légihad-erő 200.000 tonna hajóteret süllyesztett el, úgyhogy a kereskedelmi hajó-

Nincs
petroleum,
vezettesse be a villanyt kedvező fizetési feltételek mellett.
Kovács Gyula
villany és rádiószerelő, Alapi u. 2.

Urbi et Orbi áldást oszt a Pápa

Vatikánvárosból jelenti a Magyar Távirati Iroda: A Szentatya a vatikáni rádióálla-

másról Húsvét vasárnapján délután egy órakor olasz időszámítás szerint Urbi et Orbi áldást oszt.

Minisztertanácsot tartott a kormány

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az új kormány tagjai eskütétel után déli egy órakor Bárdossy miniszterelnök elnöklété alatt minisztertanácsot tartottak, amely délután kettő órakor ért véget.

A Baross Szövetség nagyváradi alakuló ülése

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad város egész keresztény társadalmára nagy érdeklődéssel tekint a Baross Szövetség alakuló közgyűlése elé, amelyet vasárnap délelőtt 11 órakor tartanak meg a Tüzharcosok Szövetségének nagyteremében. Az alakuló közgyűlésen megjelenik Lányi Árpád ezredes, a Baross Szövetség központi kiküldöttje, valamint a környező nagyobb városok Baross elnökei is.

A Szövetség munkáját támogatnia kell a társadalmi összességének, mert

minden filler, amely keresztény magyar kézből keresztény magyar kézbe vándorol, egy újabb téglát a nemzetépítés munkájában, egy újabb darab kenyér, mely végeredményben a nemzet egyetemének ad erőt és lendületet a további küzdelemhez.

Eznek a célnak az elérése érdekében a Baross Szövetség fanatikus hittel és meggyőződéssel hívja zászlója alá mindazokat, akik a testvéri sors közös érdekeiért harcolni akarnak.

Ma este légvédelmi elsötétítés lesz

A város polgármesterének rendelkezése, ma, szombat este 8 órakor néhány percig tartó rövid teljes légvédelmi elsötétítés lesz. A villanyáramot a központ kapcsolja ki. A gyakorlat 2-3 percig fog tartani.

KELYHEK,

ciboriumok, szentségtartók stb. legocsóbb beszerzési forrása:

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.

Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.

78 éves cég.

Figyelje

Halász Imre szücs üzletét.

Mindennemű szörméket, bundákat nyári megóvára felelősség mellett vállalok.

Kazinczy u. 4.
(Színház mellett)

Borotva olló, hajnyírógépek, kések speciális élesítése. Acéllólok borotvák és minden borbély szerzők állandóan raktáron

Kelemen Mihály műköszörlő

Mussolini tér 5. sz. üzletben.

Teleki Pál a ravatalon

Budapestről jelentik: a Magyarországi írója:

A Kerepesi uti temető halottasházában immár 24 órája pihen széki Teleki Pál gróf miniszterelnök. Abba az egyszerű zsinóros magyarruhába öltöztették fel, amelyet mindig legjobban szeretett. Kihűlt kezébe az édesanyjától kapott ezüst keresztet adták. A miniszterelnök földi maradványait a halottasházból vasárnap reggel átszállítják az országához kupolacsarnokába.

Vasárnap délután megnyitják a par-

lamentet a nagyközönség előtt, amely késő estig járulhat a nemzet nagy halottjának ravatalához. Hétfőn délelőtt 10 órakor a temetési szertartást Witz Béla prépost, pápai kamarás végzi. Ezután egyetlen szónoklat hangzik el: Bárdossy László, az új miniszterelnök bucsúztatja hivatali elődjét az ország nevében. A koporsót azután a Kerepesi uti temetőbe viszik, ahol a főváros által adományozott diszszirheny helyezik örök nyugalomra.

A MAGYAR ÉLET PARTJÁNAK GYÁSZJELENTÉSE

Budapestről jelentik: (MOT) Gróf Teleki Pál halálával kapcsolatban a MÉP a következő gyászjelentést adta ki:

A MÉP mély megrendüléssel tudatja, hogy szeretett pártvezére széki gróf Teleki Pál 1941 április 3-án reggel Budapesten tragikus körülmények között elhunyt. Halálával a nemzet leghűségesebb fiát vesztette el. A nemzet szolgálatában eltöltött élet után halálával is bebizonyította, hogy a nehéz időkben a magyarságnak mindig voltak és vannak nagyfiái, akik életüket feláldozták a magyar gondolatért.

A MÉP erős hittel, törhetetlen akarral halad tovább azon az uton, amelyet számunkra az elhalt vezérünk kijelölt. Nagy halottunk fenn a magasságok Egekből, ha ránk tekintesz és látni fogod, hogy áldozatod nem volt hiábavaló, mert a magyar gondolat örökké élni fog.

A diplomáciai testület tagjainak részvéltáogatása a külügyminiszteriumban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Wörnte János rk. követ és meghatal-

mazott miniszternél, a külügyminiszter állandó helyettesénél a mai napon a budapesti diplomáciai testület tagjai közül megjelentek a bolgár követ, aki a bolgár cár és a bolgár kormány részvétét fejezte ki, a szovjet-orosz követ, a szlovák követ, a svájci követ, az Észak-Amerikai Államok követe, a csillei ügyvivő, hogy kormányuk részvétét fejezzék ki Teleki Pál gróf elhunyt alkalmából.

A jugoszláv kormány részvéte

Belgrádból jelenti: (MTI) Nikolics kabinetfőnök Szimovics miniszterelnök utasítására megjelent a belgrádi magyar követségen és kifejezte a kormány részvétét báró Bessenyei-Bakách követ előtt gróf Teleki miniszterelnök elhunyt alkalmából.

Bihar megye képvisellete a temetésen.

Nagyvárad. Saját tud. Teleki Pál gróf miniszterelnök temetésén Bihar vármegye közönségét dr. Cziffra Kálmán főispán s dr. vitéz Nadányi János alispán fogja képviselni. A vármegye vezetői budapesti tartózkodásukat főlhasználják arra is, hogy különböző miniszteriumokban megbeszéléseket folytassanak a megérett sürgős ügyekben. Ezeknek a legfontosabbika a megye közellátási kérdése.

Az olasz király, Hitler és Boris bolgár cár részvéttáviratai

Budapest a Magyar Távirati Iroda jelenti a kabinetirodából nyert értesülés alapján:

III. Viktor Emánuel olasz király és mászásár, Hitler vezér és kancellár, Boris bolgár cár Magyarországi kormányzóhoz intézett megleghangú táviratukban részvétüket fejezték ki Teleki Pál gróf miniszterelnök halála felett. A részvéttáviratokért a Főméltóságú úr szintén táviratokban mondott köszönetet.

Gróf Teleki Pál özvegyéhez, aki

most is súlyos betegen fekszik a szanatoriumban, igen megleghangú részvéttáviratot intézett gróf Teleki kancellár, Göbbels és felesége és Frick német birodalmi miniszter és felesége.

Olasz küldöttség a temetésen

Rómából jelenti a Stefani távirati iroda: Az olasz királyi kormány elhatározta, hogy hivatalos küldöttséggel képviselteti magát gróf Teleki Pál temetésén.

A Kormányzó táviratban fejezte ki részvétét az özvegynek

Budapestről jelentik: (MTI) A Kormányzó Ur Öfömméltósága megleghangú részvéttáviratot intézett gróf Teleki Pál özvegyéhez.

A miniszterelnök elhunyt alkalmából a magyar kormányhoz részvéttáviratot intézett: Filov bolgár miniszterelnök, Szimovics jugoszláv miniszterelnök, Husszejn Sürry egyiptomi miniszterelnök, Tuka szlovák miniszterelnök, Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és Ciano olasz külügyminiszter.

A miniszterelnök özvegyéhez rendkívül sok részvéttávirat érkezett közöttük volt Szmrecsányi Lajos egri érsek, Albrecht királyi herceg, báró Apor Vilmos győri megyéspüspök,

gróf Széchenyi Bertalan, a Felsőház elnöke, vitéz Horthy István, a MÁV elnöke, dr. Basch Ferenc a német népcsoport elnöke, Gerinczy Pál jászvári prépost részvéttávirata.

Bárdossy miniszterelnökhöz intézett részvéttáviratot Konoye japán miniszterelnök a magyar-német társaság nevében Glaue-Hortenaui volt államminiszter, a nemzetközi mezőgazdasági intézet nevében Acergo elnök volt államminiszter, Glattfelder Gyula csanádi püspök, Hossu Gyula dr. görögkeleti püspök, dr. Vékás Lajos kolozsvári itélőtáblai elnök, dr. Alföldy Dezső a budapesti itélőtábla elnöke és Sándor Imre kolozsvári püspöki helytartó.

A nemzet gyásza

„A magyar gondolat örökké élni fog!”

A Budapesti Közlöny április 4-iki száma gyászkeretben közli a következő megrendítő gyászjelentést:

„Egy szó nyílallott a hazán keresztül,
Egy röpke szóban annyi fájdalom...”

Gróf Teleki Pál, Magyarország miniszterelnöke, a tegnapi szomorú napra virradó éjjel tragikus hirtelenséggel meghalt...

Elhagyta a földi életet, itt hagyta forrón szeretett nemzetét az a férfi, akinek minden gondolata és érzése, minden szava és cselekedete a hazát illette. Mindig tettere kész keze örökre lehanyatlott, s minden hű magyar szív mélyes megilletődéssel, végtelen fájdalommal telik meg a váratlanul ránk szakadt gyász keserű napjaiban.

E helyen, ezekben az első órákban nem adhatjuk még csak vázlatos rajzát sem annak a sok nehéz munkával és sok fényes diadaljal teljes életpályának, mely hazánk történetének egy nevezetes fejezetét jelenti. A nem hivatalos Magyarország társadalmának fájdalmas jankáltását tolmácsoljuk csak, a nagy veszteség szomorú érzetében, mikor forró könnyhullatással borulunk a Koporsóra, amely egy talpig férfinak, egy hűség nagy magyar embernek hamvait fogadja be, akkor, amikor annyira szükségére lett volna még sok megpróbáltatást kiállott, sok nehéz feladattal küzködő hazánknak a Teleki Pál áles szemére, jószágos szívére, szívós akaraterejére, államférfian kiválóságára.

...Az Isten adta őt nekünk, az Isten vette el tőlünk — legyen áldott az Isten szent neve, s legyen mindörökké áldott a hálás nemzet lelkében a nagy magyar miniszterelnök emlékezete...

Gyászmise Teleki Pál lelkiüdvéért

Budapest, a Bud. Ért. jelenti: Az elhunyt Teleki miniszterelnök lelkiüdvéért szombaton délelőtt tíz órakor mutatták be az engesztelő szentmiséáldozatot a koronázó főtemplomban. A Kormányzó Ur Öfömméltóságával az élén résztvettek az ország legfőbb politikai és katonai vezetői, a minisztériumok és az állami intézmények képviselői és teljes számban a budapesti diplomáciai testületek tagjai. A templom előtt a zászlóval kivonult cserkészek álltak sorfalat. Benő gyászszalagos cserkészek álltak.

Pontosan tíz órakor érkezett meg a Kormányzó Ur Öfömméltósága Uray István kabinetirodai főnök, vitéz Keresztes-Fischer Lajos főhadsegéd, a katonai iroda főnöke, valamint a szolgálatban lévő szármányegéd kíséretében. A templom kapujában Bárczy István fogadta és a díszhelyre kísérelte. Ugyanakkor megkondultak a harangok és Witz Béla pápai prelátus, aki az elhunyt miniszterelnök hűség barátja és gyóntatója volt, az oltár elé vonult és bemutatva a szentmisét. A csendesmise fél 11 órakor ért véget.

Országszerte árúsítják már a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványait

Budapestről jelentik: A május 2-án kezdődő budapesti vásárnak félárú-jegy váltására és egyéb jelentős kedvezmények igénybevételére jogosító utazási igazolványait a rendezőség az elmúlt héten az ország minden részébe, de még a külföldre is szétküldte. Így minden jelentősebb községben, minden utazási és menetjegyirodában, községi elöljáróságnál, pénztézetnél, iparhatóságnál és a vásár tiszteletbeli képviselőnél már is rendelkezésére állanak ezek az igazolványok s illet bárki szerezhethet magának. A vásárigazolványok ára azok részére, akik legfeljebb 80 kilométernyire lagnak Budapesttől, P 1.90, az ennél távolabb lakóknak P 3.—, külföldieknek P 5.—, vagy ennek megfelelő valuta, külföldi autósok részére P 3. A kedvezményekkel minden vasút, minden hajó bármely kocsiszályaán és így természetesen mindazokon a vásári különvonatokon is, amelyeket a MÁV. a Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából május 2—12. között igen nagy számmal fog az ország minden tájáról indítani. Budapestre április 26-tól május 12-ig, Budapestről vis-

szá pedig május 2-ától 18-ig lehet utazni. Az igazolvány tulajdonosa az 1.90 P-s igazolvánnyal kétszer, a 3.— P-s, vagy 5.— pengős igazolvánnyal háromszor díjtalanul léphet a vásár területére.

Az igazolványokhoz csatolt utalványok feljogosítják a belföldi látogatót arra, hogy egy ízben, a külföldi pedig arra, hogy három ízben utazhassék egy-egy alkalommal Budapestről bármely vidéki vasútállomásra és vissza 33 százalék menetdíjkedvezmánnyel. Egy további utalvány alapján minden igénylőnek a vásár bármelyik pénztáránál rengeteg látványosság, színház, mozi, állatkert, stb., valamint szanatórium kedvezményes igénybevételére jogosító szelvényfüzetet szolgáltatnak ki díjtalanul. Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalához megcímzett lakáselőjegyzés célját szolgáló levelezőlapot is csatoltak a vásárigazolványhoz. Mindenkinek érdeke, hogy ezt a levelezőlapot kitöltse és minél előbb postára adja, hogy idejében biztosíthson magának kellő szállást a vásár idejére óriási idegenforgalmat lebonyolító fővárosban.

MAGYAR SORS A KÁRPÁTOK MEDENCÉJÉBEN

Kiss József tankerületi főigazgató beszéde a középiskolai tanárok eskütételén

(Megirtunk, hogy a nagyváradi középiskolai tanárok letették az esküt Kiss József tankerületi főigazgató kezébe. Az eskütétel után a főigazgató gondolatokban gazdag beszédet intézett az esküt tett tanári karhoz. A beszéd nemcsak a tanári karnak, hanem minden magyar embernek szól. Eppen ezért lehetőleg részletesen közöljük. Szerk.)

Az esküt letették. Elhangzottak azok a szent szavak, amelyek a lelkiüket örökre odafűzték egy hivatáshoz, egy néphez és egy hazához. Hűséget fogadtak és ez a hűség, a magyar ember hűsége nem inoghat meg soha.

Küjében s tudom, hogy minden kartársam átértette ennek az eskünek a szentségét, mégis felhasználom ezt az alkalmat, hogy egy ilyen szépszámu hallgatóság előtt, — őszintén mondom, büszke vagyok erre a tanári karra — eljűk vetitem, hogy mire is esküdtek a mai napon.

Visszatekintve a magyar nép több mint ezer évvel ezelőtt megindult európai életére, annyi balsors és küzdelem után kérdezzük meg magunktól mi mai magyarok: Kik vagyunk? Mire vállalkoztunk? Mi a kötelességünk?

Ez a kérdés még a középkor dermedtségében élt, amikor a magyar nép, valami ősi vágytól üze megindult nyugat felé, a Kárpátok hegyközöruja felé új hazát, új országot keresni. Egy hosszú vándorlás szenvedéseivel s az új haza elfoglalásával kezdődik az a magyar sors, amely azóta is, ezer év után ugyanaz maradt: egy bátor és nemes népnek küzdelme idegen népek tengerében. S a magyar a honfoglalás első percétől kezdve bebizonyította, hogy államalkotó nép. Mi magyarok, nemcsak szenvedői, hanem cselekvői és hősei vagyunk a történelemnek. A Duna-Tisza között, ezt a drága földet évszázadokon át tépte kun és bessenyő, tatár és török végigpusztított rajta, nyomukban pusztulás és kiéltenség maradt.

Most hétszáz éve épen, — talán még a napja is ugyanaz — szántott végig a magyar földön a tatár és az országos pusztulás után mégis él a magyar és feltámad ez a szegény ország. Melyik az a népe Európának, amelyik ugyanezt megtette volna? Hol van az a nemzet, amely ennyi pusztítás, ennyi szenvedés után a török világ több mint 150 éves szomorú emlékei után is újra tud élni, dolgozni és feltámadni? Sokszor vágtott földhöz a sors, sokszor kellett azt hinnünk, hogy végünk van és ime mégis élünk s Európának e nyugati részén mégis mi vagyunk az urak. Leigázott török, de nem lettünk törökké, leigázott az osztrák, de nem lettünk osztrákká, s ha pusztult is a magyar, a megmaradtakban mindig volt erő, hogy felkeljen és újra éljenek.

Mátyás idejében 4 millió magyar élt, annyian voltunk, mint az angolok,

franciák s ha nem tépte volna népünket ezer vihar, ha nem szálltunk volna szembe bátran minden ellenséggel, ma 60 millió magyar-nak kellene lennie. De így is túlélünk minden csapást, túléljük a mühi pusztát, túléljük Mohácsot, túléljük Világost és túléljük Trianont is.

Talán mindennél jobban Trianon sújtott minket. Soha még népet úgy meg nem téptek, soha országot úgy meg nem csonkítottak, mint minket Trianonban. De tanultunk; tudjuk azt, hogy népünk kálváriáját az itthonlevők csúnya tizedei okozták s ezek az itthonlevők nagyrészt idegenek voltak. De megosonkítottaságunkban, világra szóló nyomorunkban is éreztük, hogy különbek vagyunk másoknál. Elnyomtak szomszédaink, de nem lettünk tőlük, rutenné, sem románná.

Ezen a földön, az örök harc földjén élünk és fel kell készülnünk az örök harcra. Még a békénk is harc, mert előkészület a harcra. Eppen ezért kötelességeink is vannak: erősíteni kell a nemzetet, erősíteni hitben, lélekben, erősíteni kultúrában, gazdaságban.

Erős nemzetet kell nevelnünk. Katonás magyar kell. Mindig is az volt. Dübörögjön a föld lábaink alatt, érezze meg, hogy magyarok tapossák. A magyar nem félt az életét, néha túl bátor, virtusból, tékozlásból, de mindig egy célért. Így volt a világháborúban, így volt a Felvidéken és a Kárpátalján s így volt Erdélyben is. Ragyog a szemünk és ujjong a lelkiünk, amikor erre visszaemlékezünk.

A magyar nép élete most is harc. S ebben az örök harcban jobb és tökéletesebb nemzedékek kelljenek. Erre törekszik minden nép. Az olasz az ő balliláival, a német a Hitler-Jugenddel és tökéletes nevelési rendszerével.

A mi népünk gondolkozása tökéletes: keresztény és magyar. Szereti ezt a földet. Hova is mehetne más-hová? Ezt a szeretetet kell erősíteni és tudatosá tenni. Öntudatos magyarokat akarunk, akik ismerik és szeretik hazájukat, puritán és becsületes magyarokat, akik saját érdeküknek elébe helyezik a haza érdekét. Középnemzet vagyunk Európában, de ha összetartunk és igazán magyarok leszünk, ismét megnyitjuk az út Nagymagyarország felé.

Magyarország testéből utódállamokat építettek, de ezek az összetakolt államok nem tudtak megállni a viharban. Az azonos sors erősebb, mint az a kulturális kapcsolat, amely a valóságban nem is volt meg a szerb,

horvát és szlovén, az erdélyi és a regáti román között, akik népszokásban, erkölcsben, felfogásban oly messze állottak egymástól. Az összetakolt államok nem tudták megalkotni azt az egységet, amelyet a magyar nép megteremtett. Mindig hirdettük ezt fanatikusan. Nekünk lett igazunk.

Sokat szenvedtünk Trianon miatt, szenvedtünk, nyomorogtunk, de ki-tartottunk. Nem féltünk senkitől, világgá mertük kiáltani igazságunkat. Pedig fenyegettek. Gondoljunk ádáz ellenségünkre. Benesre és Titulescúra, Európa fenyegetőjeire. Mi nem fenyegettünk senkit, nem is féltünk, csak azt mondtuk: Ami a miénk volt, vissza akarjuk kapni. Tudtuk, hogy győz a magyar igazság.

Ezen a földön nemzetiségek is élnek. A magyar nemzet nemzetiségi politikáját az jellemzi, hogy itt megmaradtak a nemzetiségek. Védjük őket, mi voltunk értük és helyettük is az áldozatok. Büszkek vagyunk és büszkéek lehetünk erre.

A mi felfogásunk ma: szabad nyelvhazánlat, kultúrabszadság és gazdasági jogi egyenlőség.

Türelmesek vagyunk, jogokat adunk, csak egyet nem tűrünk: a hazaárulást. Nem tűrjük, hogy ezt a földet, amely a miénk, mindnyájunké, elárulja valaki közülünk; nem tűrjük, hogy valaki is gyengítse nemzetünket, hazánkat. Sokra megtanított Trianon. Egyet azonban nem tanulunk meg: nem leszünk becstelenek és gonoszak nemzetársainkkal és közös magyar hazánk fiaival szemben. Türelmem, méltányosság és megértés a jelszavunk. Mi nem rendeztünk soha vérfürdőt, mint Horia és Kloska, nem csináltunk lordai vérszapokat. Nem akarunk magyarosítani.

Végig szenvedtük Trianont. Elviseleése nehéz volt innen is, túlról is. Nem volt könnyű egyikünknek sem. De rendíthetetlen bizalommal vol-

Elsőrendű
sváici órák
nagy választékban
Gyenge István
órák és ékszerész
Nagyvárád, Rákóczi ut 19
Törött aranyat
napi áron veszek

tunk és vártuk a felszabadulást. Szegények voltunk, de ha ájtóttek hozzánk menekült magyarok, testvéreinként befogadtuk őket, megosztottuk velük szegényes sorsunkat.

Mi szabadítottuk fel a megkínzott, lelancolt területeket. Magyar honvéd járt ezen a földön, Nagyváradon s hozta meg a felszabadulást. Nem akarunk mi ezért köszönetet, elég volt látni az örömet, elég volt látni az örömkönnyekeket s egymás nyakába boruló embereket. Ez egy nép életében 100 évre szóló biztatás és öröm. Mi nem mondjuk, hogy jobb magyarok vagyunk és voltunk, erős rendíthetetlen híű magyarok. Mi áldozatot hoztunk és áldozatot hozunk a jövőben is. Jól tudjátok testvéreim, mit jelent ez. Elfogadjuk a testvéri kezet és testvéri szeretetet és mindezt csak egyet kérünk: ne tekintsenek másnak, csak testvérenek és magyarnak.

A magyar tanárság keresztény hitte, tiszta nemzeti érzése a legnagyobb megpróbáltatások között is megállt. Hiszem, remélem, hogy ezután is megáll. Mert jöhetnek és jönnek nehéz idők. Nemesak a nagy nemzetek, hanem mi is a lét és nemlét örvényeiben forgunk, (Gróf Teleki Pál szavai.) Mi elmúlhatunk, de él a nemzet és itt a Kárpátok medencéjében csak mi élhetünk. Erre vállalkoztunk, amikor az esküt letettük. Legyenek méltók a nemzet bizalmára. Legyenek példasak magyarságban, viselkedésben és követésre méltók cselekedetekben, hogy ez a haza éljen, virágozzék és újra magy legyen!

Gazdasági felügyelők országos értekezlete

A kormány minden eszközzel a gazdatársadalom kívánalmainak teljesítésére törekszik

Budapestről jelentik: (MTI) Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a gazdasági felügyelőségek útján szorosabb kapcsolatot kíván fenntartani a gazdaközönsséggel, hogy a földművelésügyi kormányzat ezuttal is tájékozott legyen a gazdasági helyzetéről, a gazdatársadalom és a gazdák kívánásairól.

A feladatok megbeszélése céljából a gazdasági felügyelőket a földművelésügyi miniszteriumba országos értekezletre hívták össze, amelyen Bárányos Károly államtitkár elnökölt. Az értekezleten rámutattak arra, hogy a gazdasági felügyelők jelenbeli létszáma nem elegendő és hátrányos az is, hogy az engedélyezett 415 állásból 100 csak kisegítő munkaerővel tölthető be. Országos érdek módot találni arra, hogy a létszámot megfelelően szaporítsák és a kisegítő munkaerőket véglegesítsék.

RENDELET A HASZONNÖVÉNY VETŐMAGOK FORGALMÁNAK SZABÁLYOZÁSÁRÓL

Budapestről jelentik: (MTI) A kormány rendeletet adott ki a gazdasági haszonnövények vetőmagjainak forgalmának szabályozása tárgyában. A rendelet kiadását a növénynemesítéshez fűződő közgazdasági érdekek tették szükségessé. A nemesített fajták fokozott védelmének célját szolgálja a nemesítők részére munkájuk ellenértékének megfelelő anyagi ellenértéket biztosítani. Minthogy a vetőmagvak elterjedése országos érdekből fontos, a rendelet külön intézkedéseket tartalmaz arra nézve, hogy az állami vetőmag akció keretében kiosztásra kerülő vetőmagvak fajta megjelöléssel legyenek forgalomba hozhatók.

Husvétra valódi csokoládéból készült figurákat vegyen a
„PETT” (Petrovics és fiai)

csokoládégyár fióküzleteiben
Rákóczi-ut 8, Rákóczi-ut 1 Bulevárd. Olcsó árak!

A jugoszláv válság főszereplői

MACSEK, SZIMOVICS, NINCICS

Írta: Csiszár Béla

Március utolsó napjai óta kavargó esemény-áradat középpontjába került Délkelet-Európa a szerb hadsereg ama csoportjának elhatározása következtében, amely úgy éreztette, hogy hagyományos szokás szerint bele kell avatkoznia a politikai fejlődés menetébe és vissza kell fordítani az országot azon az úton, amelyen tapasztalt államférfiai irányítása alatt elindult. Ez az út a béke és a szomszédokkal való tevékeny együttműködés útja volt, az új európai rendé, amelyhez felségjogai, függetlensége és területi épsége fenntartásával Jugoszlávia is hajlandóan mutatkozott csatlakozni, nem utolsó sorban a horvát nép vezetőinek bölcs ösztönzésére, akik jól látták, hogy külpolitikailag és az ország érdekei szempontjából ez az egyedüli helyes megoldás és választás.

A szerb királyi gárdának, amely a múltban már nem egyszer nyult bele önkényesen és irányítólá a politikai fejlődésbe, (a történelem elég esetet jegyzett fel) s legutóbb 1929 januárjában robbantott ki államcsínyt, proklamálva a gárdaparancsnok, Zsifkovics Péter tábornok vezetésével a parancsuralmat, amelyet Sztójadinovicsnak és Cvetkovicsnak csak nagy nehézségek árán sikerült lebontania és következményeit eltüntetnie, már csak világnézeti megfontolásból sem volt inyére ez a külpolitikai orientáció; változtatni akart s változtatott is, hiszen kezében volt a haderő s az ifjú király nagy népszerűsége is rendelkezésére állott. Így került sor a március végi katonai puccsra.

1

Mikor az emberek külföldön magukhoz tértek meglepetésükből, mindenki azt kérdezte kíváncsian, kicsoda az az ismeretlen nevű szerb tábornok, akit az államcsíny az élre sodort s második Péter mellett emberek és sorsok legfőbb bírójává lett? Szimovics tábornok mindaddig nem szerepelt a politikában s valószínűleg Cvetkovics gondolt rá a legkevésbé, hogy éppen Szimovics vezette maga elé a Bécsből való hazaérkezéséjéle és ő veszi kezébe az uralmat. Szimovics Dusan egész életében csak katona volt, politikai vagy diplomáciai megbízatása sohasem volt. Résztvett különböző háborúkban, magas beosztásokban tevékenykedett, katonai szervezési ügyekkel foglalkozott, a jugoszláv repülésügy egyik legfőbb szervezője volt, mignem mostani beosztásába „került”. Hatalmas darab katona, most ötvenkilenc éves. A szerbiai Kragujevácon született, elemi és középiskolai tanulmányait is ott végezte. Azután, tizenhat éves korában a katonai akadémiájának tagjainak sorába lépett, ahonnan 1900-ban került ki, mint tüzérhadnagy.

Három évvel később a magasabb katonai iskolába került, 1910-ben pedig feljebbvalói a vezérkari iskolába küldték. Itt érte 1912-ben az első balkáni háború. Szimovics mint első hadseregparancsnokot vett részt ebben a háborúban, majd többféle beosztásban harcolt a balkáni há-

boru végéig. A világháborúban mint fiatal vezérkari őrnagy vett részt. Harcolt Szabácsnál, a Drina mentén, majd Putnik tábornok, hadseregfőparancsnok egyik jobbkeze volt. 1919-ben a zágrábi nemezi tanácsnál, mint a szerb kormány megbízottja működik, utána pedig a 4. hadtest vezérkari főnökének helyettesévé nevezik ki. Később Sándor király szárnysegédje lesz, ezután pedig a dunai hadtest vezérkari főnökének osztják be.

1927-ben ezredes és a repülésügyek vezérkari főnöke, majd a repülésügyek főparancsnokának helyettese. 1938-ban nevezik ki a jugoszláv légierők parancsnokává, két évvel később, 1940-ben pedig több különböző magas beosztás után a vezérkar főnöke lesz. Innen a 2. hadkerület élére távozik parancsnoknak. Ebből a beosztásból szintén a repülésügyekhez kerül, mint főparancsnok s ebben a minőségben érte a legutóbbi változás. Valószínű, hogy mai magas posztjára azért került, mivel az államcsínyt a királyi gárda tervelte ki s a repüléstisztek hajtották végre s ők Szimovicsban vélték megtalálni a legalkalmasabb és legnépszerűbb katonát erre a kényes feladatra.

2

Nincics Moncsilót vette maga mellé a tábornok külügyminiszternek s ez a tény már magábanvéve is igen érdekes. Az új külügyminiszter régi alakja a délszláv közéletnek és már nem egyszer viselte a külügyi tárcát, főként a huszas években. Idős ember, már túl a hatvanon, volt néhány ügyes sakkhuzása annakidején, de azután a ninicsesi külpolitika összeomlott, mielőtt eredményeire építeni lehetett volna. Orientációjáról, szimpatáiról sokféle ellentétes értesülés kering, valószínűleg mind tuloz és nem mond igazat. Beszéltek, hogy olaszbarát, de éppen úgy görögbarátnak is lehetne mondani, hiszen a huszas évek elején, pontosan 1923 novemberében ő volt az, aki egyik beszédében Görögországot Jugoszlávia egyetlen barátjának nevezte. Németbarátnak is mondják, de ismét ő volt az, aki 1922 januárjában kijelentette, hogy minden német kérdést angol szemüvegen át néz. Valószínű, hogy Nincics külpolitikájának rugóhoz legközelebb az visz el, ha felfejtjük, hogy Pasics a sovén szerb miniszterelnök- külügyminiszter jobbkeze, testi-lelki jóbarátja volt és az ő keze alatt működött éveken keresz-

tül.

Nincics Pasics méretű és természetű ember, heves mérsékletű, gyorsbeszédű és impulzív egyéniség, aki először 1922 január 5-én, Pasics külügyminiszteri demisszionálása után vette át a külügyek irányítását s egészen 1924 július 27-ig tevékenykedett; azután átadta helyét Marinovicsnak, de már ugyanazon év november 6-án ismét külügyminiszter lett. Tárcáját 1926 december 24-ig viselte. Ebben az időben a szerb külpolitika nagy nehézsége Bulgária és Horvátország volt: az előbbivel szemben Görögország, az utóbbival szemben pedig Olaszország barátságát kereste. De a görögök bizalmatlanok voltak, viszont elszalasztották Belgrádban a bolgárokkal való nagyon is lehetséges kibékülést. Az olaszok több sikert értek el, 1924-ben aláírásra is került a megegyezés, de ezt Mussolini az előző olasz rendszer-

től vette át örökségképen s ratifikációja is elmaradt. Különben is létrejött az olasz—albán megegyezés s ez nyakát szegte Nincicsnek. 1926 óta idáig pihent, tehát jó tizenöt évig nem jutott szerephez.

3

Macsek, a horvát nép rajongásig szeretett vezére, akinek intranzigens magatartásáról most éppen olyan legendák születtek, mint a huszas évek végén, amikor a diktatura bebörtönözte, vagy a harmincas évek végén, amikor lázas tanácskozásokon harcolt népe jogaiért, sokkal ismertebb az olvasók előtt, sem hogy szükséges volna bővebb méltatást írni róla. Páratlanul, szívós és rugalmas egyéniség, ő az örökifjú horvát népvézér, népe bálványozza, tekintélye oszthatatlan és eltérhetetlen. Rádics halála után, akit tudvalevőleg Rádics Purnisa radikálispartí képviselő golyója sebzett halálra a délszláv parlament ülésén, Macsek lett a horvát nép vezére 1928-ban. Hatvankét éves, ügyvéd egyébként, a világháborúban a központi hatalmak oldalán szolgált, paraszti származású, heves vérmérsékletű, de rendkívül fegyelmezt ember.

Süssünk takarékosan!

HUSVÉTI-PATKÓ:

TÉSZTA: 25 deka liszt, 2 teáskanál Dr. Oetker sütőpor, 6 deka cukor, 1 tojás, 10 deka vaj, 1—2 evőkanál tej.

TÖLTÉLÉK: 15 deka magyórá, 6 deka cukor.

1 tojásfehérje, 3 evőkanál víz.

BEKENÉSRE: 1 tojássárga.

A lisztet a sütőporral elvegyítjük és a gyúródeszkára szitáljuk. Közepébe egy mályedást nyomunk, abba tesszük a cukrot, tojást, tejet és a liszt egy részével sűrű péppé keverjük. Az apró darabokra vágott vaját ráhelyezzük, liszttel betakarjuk, gombóccá összenyomjuk, majd a közepéből kiindulva gyorsan síma tésztává gyúrjuk. Téglalakúra kisodorjuk, a töltelékkel egyenletesen rákenjük és hosszában összesodorjuk. Patkóformában tepsire tesszük, tojássárgájával bekenjük. — A töltelékhez a magyórá ledaráljuk és a többi hozzávalóval elkeverjük.

SÜTÉSI IDŐ: 40 perc, jó középmeleg sütőben.

Receptkönyvet kívánságra ingyen küld: Dr. OETKER A. Budapest, VIII., Conti-utca 25

Dr. Oetker SÜTŐPORRAL ÉS VANILLINCUKORRAL!

Macouka japán külügyminiszter újabb kihallgatáson a Führernél

A külügyminiszter ma este Moszkván át visszatér Tokióba

Berlinből jelentik: (MTI) Berlini politikai körök szerint Macouka japán külügyminiszter tegnap visszatért Berlinbe, mintegy másfél napot fog ott tölteni. Macouka szombaton este Moszkván át visszautazik Tokióba.

Berlinből jelentik: (NTI) Általában

jól értesült körökben úgy tudják, hogy a fővárosban időző japán külügyminisztert tegnap este a Führer ismét kihallgatáson fogadta. A kihallgatáson Ribbentrop is résztvett.

Rómából jelentik: (Stefani) Macouka Olaszország határának elhagyásakor az alábbi táviratot intézte a Ducehoz: Engedje meg Kegyelmes uram, hogy a legőszintébb köszönetemet fejezzem ki azért a rendkívüli szívélyességért, amellyel fogadni szives volt. Nem is tudom, hogy fejezzem ki hálalmat, gondolataim mindig Önnél lesznek abban a hősi küzdelemben, amelyet az igazságért folytat és amelyből meggyőződés szerint fényes győzelemmel kerül ki. Fogadja nagyrabecsülésémet legőszintébb kifejezéséért.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Kovács Sándor

divatáru üzlete Nagyvárad, Rákóczi út 25.

Legolcsóbb beszerzési forrás:

Női és férfi szövetekben

Selyem különlegességekben

Mosó vászon és

bélés árúknak

Paplanokban

Jó minőség. Szabott árak. Megbízható árú.

Befejezte működését az Erdélyi Szocialis Szervezet

Mit végzett hat hónap alatt a Szocialis Szervezet, amely beolvadt az Országos Családvédelem alapba?

Nagyvárad, saját tudósítás. Az Erdélyi Szocialis szervezet abban a formájában, amelyben felszabadulásunk óta megismertük és nagyarányú munkásságát megfigyelhetjük, befejezte érdemes működését és beolvadt az Országos Népi és Családvédelmi alapba, amely a belügyminisztériumhoz tartozik.

Jogilag már január elsejével megszűnt ez a szervezet országszerte, de ténylegesen a biharmegyei tagozat, amelynek élén dr. Kocsis Margit a kiváló és rendkívül ügybuzgó szocialis elbádonó állott, csak most, április hónapban olvadt be a Családvédelmi Alapba. Ebből az alkalomból beszélgetést folytattunk dr. Kocsis Margittal, aki az Erdélyi Szocialis Szervezet biharmegyei tagozatának működését s munkájának eredményeit a következőkben ismertette előtünk:

Az Erdélyi Szocialis Szervezet működését a felszabadult Biharvármegye területén a felszabadulás napján 1940 szeptember 6-án kezdte meg. Programját az erdélyi mentalitásnak megfelelően és az új magyar szocialis politika szellemében a gazdasági megerősítés irányában kívánta megvalósítani. Örömmel mondhatjuk, hogy ez teljes mértékben sikerült is.

A gazdasági megerősítésnél mindenkor az volt a cél, hogy a kisembereknek olyképpen adjunk segítséget, hogy ez által önálló és fejlődésképes tagjaivá válhassanak a társadalomnak. A gazdasági akciók sorában a következőkről számoltunk be:

KISIPARI KÖLCSÖNÖK: A román uralom alatt erősen lerongyolódott kisiparosság támogatására 100-tól 1000 pengőig terjedő összegekben 45 esetben nyújtottunk kb. 20.000 pengő kamatmentes kölcsönt 1-3 éves visszafizetésre.

ÁLLATJUTTATÁSOK: Az igaerő nélkül maradt földműves lakosság megsegítésére 1-3 éves visszafizetésre eddig összesen 50 darab tehén, 2 darab bivaly, 500 pengő értékben, 16 darab lovat 5.000 pengő értékben.

GAZDASÁGI KÖLCSÖNÖK: Vétőmagra, földmunkálásra és egyéb gazdasági célokra 16 esetben, összesen 6.000 pengő kölcsönt folyósítottunk, 1-2 éves visszafizetésre.

GAZDASÁGI ESZKÖZÖK: A román uralom következtében gazdasági eszközök nélkül maradt lakosság tá-

mogatására 41 darab szekeret juttattunk 8.000 pengő értékben, 15 drblószerszámot 2.000 pengő értékben, 42 darab akét 3650 pengő értékben, 73 darab baronát 4.200 pengő értékben. Ennek nagyrészt az elhagyott román telepes birtokba helyezett magyar telepesek kapták, hogy földjeiket kellőképpen meg tudják művelni. A gazdasági eszközök és állatok juttatása állandóan folyamatban van.

EGYÉB KÖLCSÖNÖK: 21 esetben nyújtottunk kisebb-nagyobb kölcsönöket a fent fel nem sorolt célokra, összesen 4.200 pengő értékben.

HAZÉPÍTÉSI KÖLCSÖN: A talajvíz által megrongált házak kijavítására 50 esetben nyújtottunk kölcsönöket, összesen 10.000 pengő értékben. Az árvíz által sújtott lakosság további támogatása is folyamatban van.

BURGONYAAKCIÓ: Az élelmezésben veszélyeztetett lakosság ellátására az új termés utáni visszafizetésre 75 vagon burgonya szétosztását tettük tervbe. Eddig összesen 15 vagon már szét is osztottunk, ami mindenütt a legnagyobb megelégedéssel találkozott.

CIPŐAKCIÓ: A Szervezet összesen 7.500 pár férfi, női és gyermekcipőt készített el biharmegyei kisiparosokkal, hat különböző járásszékelyen. A gyermekcipőket mindenütt díjtalanul osztottuk szét az

arra legjobban rászoruló sokgyermekes családok között, míg a felnőttcipőket önköltségi áron hitelakció keretében bocsátottuk a rászorulóknak rendelkezésére. A cipőakció nemcsak a szegény lakosság cipővel való ellátása szempontjából volt nagyjelentőségű, hanem azért is, mert összesen körülbelül 300 cipésziparosnak és munkásnak adtunk kenyeret azért, hogy az anyagellátás mostani nehézségei között munkához juttattuk őket.

RUHA AKCIÓ: Nagyobb mennyiségű ruhanemű hitelben való kiosztását vette tervbe a Szervezet, a lerongyolódott lakosság ruhával való ellátása céljából. Sajnos, a felső ruhához szükséges anyagokat a közbejött akadályok miatt beszerezni nem tudtuk, azonban nagyobb mennyiségű fehérneműhöz szükséges anyagot sikerült beszerezni, amelynek feldolgozását már meg is kezdtük.

INTÉZMÉNYEK TÁMOGATÁSA: Margitta község részére 20 ágyas járványkórházat rendeztünk be, kb. 3000 pengő értékben. Erőművelési részére járási egészségügyi céljára 13.000 pengős kölcsönt nyújtottunk kamatmentesen. Köröstarján község óvoda építés céljára 4000 pengő kamatmentes kölcsönt kap.

SEGÉLYEZÉSEK: Bár a Szervezet célkitűzéseivel ellenkezik a segélyezés, mégis kivételt kellett tennünk különböző esetekben. Így elsősorban

Tavaszi nagytakarításhoz
parkettkefe, falporló, kefe-seprű, parkettbeeresztő és mindenféle festékek legolcsóbban

Stern S. Endre cégnél
Hlaky Endre (Zöldfa) utca 10.

a jövő nemzedék, az egészen szegény gyermekek ellátására több helyen étkeztetést indítottunk, ahol a gyermekek naponta egyszer két tál meleg ételt kaptak. Így naponta kéreken 460 gyermek részesült ebédelésben 5 különböző községben, december 1-étől április 1-éig terjedő időben. Ugyancsak kivételt kellett tennünk a teljesen ellátatlan munkaképtelenekkel is, akiknek ellátását részben népkönyha felállításával, részben pedig természetbeni segélyezésekkel oldottuk meg.

Az Erdélyért Országos Gyűjtőbizottság a vármegyében lévő menekültek, munkaképtelenek és gyermekek részére nagyobb mennyiségű ruhát, cipőt, háztartási felszerelést és élelmiszert küldött. Ebből díjtalanul több ezer egyén részesült.

TRAKTORAKCIÓ: Az őszi szántási munkálatok elvégzésére a Szervezet 17 darab traktort bocsátott rendelkezésre bérszántás céljaira. A traktorok segítségével főként kisgazdák részére, állati igaerővel meg nem művelhető földeket szántottunk fel. Az őszi szántás alkalmával a nagy esőzések ellenére a szántási eredmény 2800 holdat tett ki. A traktorok ma is a megye területén működnek és a legjobban rászoruló kisgazdáknak rendelkezésére állanak.

BUTORAKCIÓ: A telepes birtokokba elhelyezett menekültek részére a Szervezet a téli inséges idő alatt nagyobb mennyiségű élelmiszert segített. Azonkívül gazdasági felzárkóztatással láttuk el őket és a kisiparosokkal körülbelül 100 garnitúra burtort készítettünk, amelyet 5 éves visszafizetésre kaptak meg.

TÁRSADALOM-SZERVEZÉS: A szocialis problémák megoldására természetesen igénybe vettük a társadalom segítségét is, meg pedig olyképpen, hogy a megye területén eddig szocialis gondozással foglalkozó társadalmi egyesületeket községenként munkaközösségekké szerveztük. Ezek a munkaközösségek magukba foglalják a társadalom minden rétegének képviselőit és így lehetővé teszik a különböző társadalmi osztályok együttműködését. A munkaközösségek mindenütt igen szép tevékenységet fejtek ki, főként a munkaképtelenek és gyermekek ellátása, a juttatások ellenőrzése terén.

Eddig tart dr. Kocsis Margit beszámolója. Nem kell sok szakértelmem annak megállapításához, hogy hatalmas munkát végzett, amellyel százak és ezrek életét megmentette, gazdasági és szocialis nyomorán segített. Bizonyos tekintetben megkönnyítette munkáját, hogy önállóan, bürokratikus megközelítés nélkül intézkedhetett, ami a jövőben, a Szocialis Szervezet örökébe lépő Családvédelmi Alap szerveinél kétségkívül csekélyebb mértékben várható. Mégis remélünk kell, hogy minden meg fog történni az iránt, hogy a társadalmi gondoskodásnak a Szocialis Szervezethez tapasztalt lendületében ne következzen be lankadás.

JÁVOR BÉLA

Levezetik az árvizet a vízlevezető csatornák

A földművelésügyi miniszter jelentése az árvízfrontról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Pénteken reggel Bánffy Dániel háro földművelésügyi miniszter az árvízmentesítési munkálatok állásáról a következő jelentést adta ki: Március hónapban 4 munkahét alatt 311.800 katasztrális holdat sikerült vízmentesíteni. Az újból víz alá került

területekkel együtt 882.800 hold került víz alá és ez a terület csökkent most 571.000 holdra. A Duna és a Tisza magas vízállása a mentesítési munkálatok eredményét hátrányosan érinti, mert a készített vízlevezető csatornák a belvizeket csak lassan bírják a folyókba levezetni.

Tizenötödikéig jelentkezni kell az orvosoknak és gyógyszerészeknek Hol szereshetők be a bejelentési ivatek?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetelműen elrendelte az orvosi és gyógyszerészi oklevéllel rendelkező személyek bejelentési kötelezettségét. Bejelentési kötelezettség alá esnek az orvosok, ha nem tagjai valamelyik orvosi kamarának. A bejelentést folyó hó 15-ig kell megtenni. Az orvosok, akik valamely kamara tagjai és a gyógyszerészeknek, akik a gyógyszerészi egyesületnek, vagy az okleveles gyógyszerészek or-

szágos egyesületének tagjai, a bejelentési ívet az orvostkamarától vagy a gyógyszerész egyesülettől postán kapják kézhez. Akik folyó hó 9-ig nem kapják meg a bejelentési ívet és azok, akik nem tagjai a kamarának vagy a gyógyszerész egyesületnek, a tisztiorvosi hivatalnál tartoznak bejelentési ívet beszerezni. A bejelentés elmulasztása kihágásnak számít és 15 napig tartó elzárással büntethető.

Legújabb tavaszi divat után
férfi és gyermek
öltönyt izlésesen, jufányosan készit.
Tisztviselőknek részletre is
Balogh József
úriszabósága
Nagyvárad, Teleki utca 40. sz.

A REJTELMES MACEDONIA FŐVÁROSA

ÜSZKÜB

Irtá: Dr NYISZTOR ZOLTÁN

ÜSZKÜB Ma is mindenki még ebben a törökös formájában emlegeti a város nevét, holott húsz év óta már Skoplje a hivatalos neve. Aki itt igazságot akar tenni, Salamon bölcsességével legyen felruházva. Mert a város Scupi címen római alapítás volt, a XII. században került először a szerb királyok fennhatósága alá, a XIII. században már a bulgárokat szolgálta, a XIV. században újra szerbeket, a XV. századtól pedig a XX. század elejéig a törököket. Annyi tehát bizonyos, hogy a város történelmileg legtovább a török nevet viselte, míg viszont a mostani szerb név közelebb esik a római alapítás eredeti elnevezéséhez.

A bejárat a városba igazi balkánikakövezetlen utak, ide-oda kanyargó zugutak primitív viskószerű házakkal s természetesen rengeteg szeméttel, piszokkal és állandó porfelhővel.

A nagyvárosias Üszküb inkább a Várdár folyó körül összpontosul. Azon a széles, nagy főúton, mely egy új hatalmas híddal keresztülível a folyón s két oldalt a folyó partjain. Itt van a székesegyház és a citadella, a délszerb múzeum és néhány mosé, az a pár emlékmű, mely a szerb múltat és a húszéves szerb jelentést jelenti.

A legnagyobb építmény természetesen a színházszínház, magas, díszes, a pompa, de egyúttal a félelem érzetét keltő homlokzatával. Ez meg a székesegyház jelenti a kultúrfejlődés két szélső pólusát. Érdekes megfigyelni, hogy a primitív életviszonyok közül való kilépés mindig ezen a két ponton indul meg. Ez az a két alapépítmény, amin a népi élet a közösséggé válás és a kulturált állam felé való kibontakozás útján elindul. Az első jelenti a lelket, az első nagy közösségnek, egy nép lelki közösségének a megteremtését. A második jelenti az erőt és a hatalmat, az egyik oldalán a rendet és a védelmet, a másik oldalán a terjeszkedést, ágaskodást, hódítás lehetőségét. Az Egyház mögött mindig először az államot fenntartó katonai eszmény lép előtérbe.

Üszkübben azért is tud a katonaság még mindig olyan magasan a polgári igények és életszínvonal fölött lebegni, mert a polgári elem sem valószínűleg, sem nemzetiségileg, sem kulturáltság szempontjából nem egységes. Itt nem szabad soha feledni, hogy a jugoszláv állameszme mindössze húszéves s ez a fővárosa annak a furcsa néptömkelegnek, melyet Macedóniának neveznek s amelyet évtizedeken keresztül a Balkán tűzfészkeként tartottak. Itt csak az állami élet új urai fanatikus szerbek vagy lelkes jugoszlávok, de minden más még Macedónia, annak lefojtott tűzével vagy hamu alatt villogó parazsával. Húsz év ugyan nagy idő egy város életében, azalatt a nép összetételét is bizonyos mértékig meg lehet változtatni, vagy legalábbis az uralkodó réteg számarányát és százalékat feljavítani, de az alapirányzatokat

végleg felforgatni vagy eltüntetni nem lehet! A szerb elem életképes és vállalkozó szellemű. Az az óriásra nőtt nagy ország, amelyet a világháború hullámaiból kihalásztak, megnövelte nemcsak az öntudatát, hanem a vállalkozó kedvét is. En szívesen elhiszem, hogy itt a főúton és a környéken ezek a modern, pompás nagy szállodák, kávéházak, éttermek, mozik, bankok, utazási irodák mind vagy javarészt szerb vállalkozóké. De a tömeg, ennek a 65 ezer lakosú városnak az alaptömege még a régi macedon: egy görög, török, bulgár, albán, szerb keverék.

Hogy melyik népelem van túlsúlyban, akár itt a városban, akár a Macedóniának nevezett földszávon, nehéz megmondani. Ha szerbet kérdez meg az ember, mosolyogva húzza el a száját s hivatkozik a történelmi múltra, amelynek pedig oly kevés emléke

maradt meg! A feltárt vagy megöröztött romokban mindenestre több a római, mint a szerb vonás. A statisztikára való hivatkozás már sokkal szerencsésebb, főként mióta — és ez az utolsó húsz év vívmánya — a statisztika-gyártás mesterséges tényezőit olyan kitűnően megtanulták az államok. Ha az ember viszont egy bulgárt kérdez meg, az rögtön könyvekkel, füzetekkel, röpiratokkal és kiáltványokkal tölti meg az ember kezét és kimutatja, hogy Macedóniában voltaképpen minden bulgár s ez a tűzes, izzó föld csak akkor fog végleg megnyugodni, ha visszatér Bulgária anyai karjaiba. Es bizonyára hasonló hangnemben beszélnek a görögök albánok vagy akár a törökök is, akiknek népelvi alapon valóban van közük Macedóniához.

Nem akarom a kérdést megoldani s a pereskedő felek között igazságot

Gépesített jugoszláv hadosztály áll harckészen a magyar határon

A szerbek lezárták a jugoszláv-magyar határt A hidakat mindenütt aláaknázták

Rómából jelentik: (MTI.) A magyar lapok a jugoszláviai helyzettel foglalkoznak a horvát-szerb megegyezésről szóló hírekkel. A *Popolo di Roma* berlini jelentése szerint minden jel arra mutat, hogy a jugoszláviai helyzet egyre drámaibb fordulatot vett. Németországba egyre

több hír érkezik a szerb háborús magatartásról. Jugoszláv csapatokat vontak össze. A belgrádi lakosokon háborús hangulat vált urrá, ezt a hangulatot minden erővel szítják az angol ügynökök, akiknek főhadiszállása a belgrádi Bristol-szállóban van.

Pécscről jelentik: A baranyai háromszög jugoszláv részében nehéz gépesített jugoszláv hadosztály áll harckészen. A határt jugoszláv részről lezárták. A vonatokat átengedik a határon, de a szerelvények utasok nélkül mennek és jönnek. A jugoszláv területre átmenő magyar vasutakat az egyik váróteremben elzárták a külvilágtól és senkivel sem érintkezhetnek. Szerdán nem engedték át a határon azokat a jugoszláv kettős birtokosokat, akiknek földjei átnyúlnak magyar területre. A hidak mindenütt alá vannak aknázva. A robbantási helyek közelében műszaki csapatok állanak készenlétben.

Rómából jelentik (MTI): Az olasz sajtó megállapítja, hogy a bostoni rádió Európának szóló adásaiban féktelen uszítást visz véghez a tengelyhatalmak ellen. A rádió felszólította a jugoszlávokat, hogy a görögökkel és a törökökkel egyesült erővel támadják meg Németországot. Egyesült erővel a század legfényesebb győzelmét arathatják a németek felett. A rádió elismeri azt, hogy a belgrádi angol, amerikai és a görög követ

minden lehetőséget elkövetnek Jugoszlávia háborúba sodrásába.

Zágrábról jelentik (NTI): A zágrábi olasz főkonzul, valamint a konzulátus egész személyzele elhagyta Zágrábot. A spítói német főkonzul szintén elutazott.

Belgrábról jelentik (Bud. Tud.): A Duna jugoszláviai szakaszán a hajóforgalmát beszüntették. Erős korlátozásokat léptettek életbe a vasúti forgalomban is. A teherforgalmat ügyszólván teljesen beszüntették.

A Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet mint Szövetkezet

megkezdte működését a visszacsatolt területen.

A „Svea” svéd biztosító intézet alapítása

Erdekközösségben a „Volksfürsorge” birodalmi német biztosító társasággal

Életbiztosítások a legelőnyösebb feltételek mellett.

Kiházasítási és temetkezési népbiztosítások terjesztésére üzletszerzők felvételnek.

Nagyvárad vezérügynökség: Bémer tér 3. I. emelet.

UJ SZELLEM,
a lakásművészetben

PAPP MARGIT

lakásművészeti kiállításán
Rimanóczy utca 8.

tenni, de a saját tanúmat akit macedóniai legfőbb informátoromnak tettem meg, mégis csak meg kell szólaltatnom! Az illető járásbíró volt s utolsó éveit itt töltötte ebben a macedóni pokolban. Különbösen szerb ember, aki északra jött s az öregedő ember mosolygó bölcsességével és bizonyos életfölnével nézte a dolgokat. Mint bíró, szemmel láthatólag nemcsak az igazsághoz, hanem az igazmondáshoz is hozzászokott s politikai vagy néprajzi megállapításában nyoma sem volt annak az álmokergetésnek vagy szenvedélyes igazolási vágnak, amellyel a friss vagy mohó népek szokták kétes igazságukat palástolni. Ez a járásbíró semmi titkot nem csinált abból, hogy Macedónia nem szerb s még azt is megvallotta, hogy értelmetlennek és céltalannak tartja azt a sok háborút és vért, amibe ez a darab föld Szerbiának került. De — s most jön a legérdekesebb — személyes tapasztalatai alapján bulgárnak sem tartja Macedóniát. A bulgároknak — mondotta — épp oly kevés vagy sok közük van Macedóniához, mint a szerbeknek. Hogy mégis kettőjük között folyik a játék és versengés a macedón földért, az tisztán azért van, mert a szerb és a bulgár a Balkán két legkeményebb és legharcosabb népe, amely ereje érzetében terjeszkedni, sőt hódítani akar. Macedónia — mondja tovább a járásbíró — őt nép keveréke s ha túlsúlyban levő elemről egyáltalán beszélni lehet, az csak az albán lesz. Számuknál, vagy talán inkább származásuknál fogva ők a domináló elem s ha valaha egyszer, amiben nem hiszek, a legbiztosabb nemzetiségi elv kerekednék felül az országok rendezésében, Macedóniát csak az albánok kaphatnák. Az albánok azonban évtizedek óta önálló életet élni nem tudnak s rövid kísérletezés után tavaly omlott össze megint az albán függetlenség és királyság gondolata. Így hát a porondon maradnak mint a Balkán legelzártabb és legerősebb népei: a szerbek és a bulgárok. S ameddig emberi történelem, diplomácia és hadsereg, fegyver és háború lesz, addig váltakozó szerencsével mindig vetelkedni fognak egymással Macedónia birtokáért. Jelenleg a szerbeké ez a vérrel és könnyel áztatott föld. De lehet, hogy holnap vagy holnapután már a bulgároké lesz! Hogy azonban tartósan kié marad, az attól függ, ki fogja tudni hamarabb a macedón tűzfészket és az itt élő kevert népeket pacifikálni. A szerbeknek az én járásbíróim bevallása szerint, ez húsz éven át nem sikerült. A szurony, amivel eddig dolgoztak, jó eszköz a hódításhoz vagy a féktartáshoz, de a pacifikáláshoz nem elegendő. Hogy a bulgárok majd egyszer jobban fogják-e csinálni, eddigi uralmukból vagy hajlandóságukból nem tűnik ki. Reálisan és nagyvonalúan csak a svájci államgondolattal lehetne itt kísérletezni, mely nemzetiségileg eleget tenne a kevertfajú népnek és a szabadság lángoló szeretetében egyesítené mindegyiket. De lehet-e a Balkán közepén történelmi példák és jogok nélkül egy Svájcot megteremtteni?

A hetekben jelent meg az illusztrált illusztrált szerzőnek legújabb munkája: Kalandozás a Balkánon. Ebből a ma különösképpen aktuális könyvből való a fenti írás is.

Amerika támaszpontjai a Csendes-Oceánon

Az Egyesült Államok megszakítás nélkül építi támaszpontjait a Csendes-Oceánon — ez jellemző a tengerstratégiai helyzetére. Az új támaszpontok közül a Hawaii-szigeteken levő Pearl Harbour a legnagyobb és ez fekszik Amerikához a legközelebb. Egyedül Pearl Harbour tudja Észak-Amerika egész jelenlegi flottáját befogadni és ellátni készletekkel 2 nap leforgása alatt.

Azonban Pearl Harbour még mindig túl messze van Kelet-Ázsiától ahhoz, hogy utolsó elfolyulási kikötőként szolgálhasson az ottani hadműveleteknél. 3400 mérföldre van még mindég Tokiótól. Ez az út a Hamburg — Newyork — i szakaszának felel meg. Ha pedig a Fülöp-szigeteknek vezető utat választjuk, a távolság 5000 tengerimérföldnél is nagyobb, csupán a Philippinákig. Amerika ezért építi lázasan a közbeeső állomásokat a legnagyobb anyagi áldozatok árán, 1935 óta. Elsősorban a kis Midway-szigeteket, repülőgépek és tengeralattjárók számára, tovább nyugatnak pedig a Wake-szigeteket és ez a sziget, valamint a Philippinák közötti ut felezőpontján helyet foglaló Guam szigetét.

Guam egy íci-íci sziget csupán és túl kicsiny modern támaszpont céljaira. De ettől eltekintve zavarható is a hozzá vezető út, a délre fekvő Karolinák és Marshall-szigetek japán kikötői felől.

A többszáz szigetből álló Philippinák nagysága Olaszország területének felel meg. Lakosainak száma 13 millió. A Fülöp-szigetek önállóak és függetlene az Egyesült Államok jövőtől ideiglenesen, 1945-ig. Es ha a mostani kormány tervbe is vette egy 40.000 főből álló hadsereg felállítását, valamint 250 harcirepülőgépet és 75 gyorsnászád készletbehelyezését, a szigetek védeleme mégis csak jelentéktelennek mondható ez idő szerint. Modern hadikikötővel sem rendelkezik.

Arra a kérdésre, hogy a csendes-óceáni brit hadikikötők változtathatnak-e valamit Japán és Északamerika sztratégiai helyzetén — határozott nemmel kell felelnünk. Hongkong el van vágva a hátsó országrészekről és nincs is megerősítve eléggé. Singapur pedig 1400 tengerimérföldre van a Philippináktól és 3000 mérföldnyire Tokiótól — tehát túl messze a kelet-ázsiai vizek főhadiszínterétől.

A kelet-nyugat irányban futó amerikai támadási vonal gyöngeségét hangsúlyozza még az a körülmény,

hogy ez az út derékszögben keresztelhető a Tokiótól délre, a Bonin-szigeteken át a Mariánákhoz vezető japán előőrslánc irányából és oldalról is megtámadható a Karolinák és Marshall-szigetek szigetcsoportjairól, mintegy 2700 tengerimérföldes szakaszon.

Ezen előőrsláncon kívül fut egy másik, belső erősebb japán erővonal is a főszigetektől délnyugati irányban, Formosa szigetén keresztül a Tongking-i golf előtt fekvő Hainan-szigetektől és a Borneo és Cochinchina közötti út közepén lévő kicsiny Spradley-szigetektől.

Japán és Oroszország viszonyában beálló esetleges feszültségre vonatkozólag elegendő a japán-orosz kapcsolatok legutóbbi fejlődésére rámutatnunk. Ez világosan jelzi mindkét fél feltétlen és tiszta megértésére irányuló

erre a nemrég kötött halászáti egyezmény. De az is tévedés volna hinni, hogy Kína tulságosan lekötötte Japán erejét, annyira, hogy ez gátolva van cselekvési szabadságában egy az Egyesült Államokkal adandó viszály esetén.

Japán sohasem lépte túl az expedíciós kereteket Kína elleni akciója folyamán és sohasem nyult főttartalékaikhoz sem katonai, sem gazdasági téren.

A csendes-óceáni tér jelenlegi vitás kérdései a kelet-ázsiai szárazföld jövőjére vonatkozó japán-északamerikai felfogás alapvető különbségeire vezethetők vissza lényegükben. Japán lojalis, békés együttélésre törekszik ezzel a földrésszel, évtizedek óta. Északamerika ellenben olyan állapotot akar teremteni ezen a területen, amely hasonló a Nagybritánia

Arany János emlékei között

A nagykorösi gimnázium muzeumában

Nagykorös, április hó.

A szép nagykorösi főtérén — a sík Alföld kellős közepére került kárpáti fenyeőóriások árnyékában — áll az ódon református főgimnázium. Ennek az iskolának két termében helyezték el a nagykorösi Arany János-muzeumot.

Az első teremben a nagy magyar költő iróasztala, karosszéke, Zala György Arany-szobra gipszöntésben, a költő néhány butordarabja és más holmija, valamint kedvenc eperfájának törzséből két hatalmas darab látható. A másik teremben üvegszekrényekben és üveglapok alatt sok-sok Arany-kézirat, rajzok, fényképek, iskolai bizonyítványok, gyászjelentések és más egykoru íráskorok és nyomtatványok megható gyűjteménye.

Egyenesen megható a maga szerzetesi egyszerűségében a nagy költő iróasztala.

Szegletes, durván öszerótt, kezdetleges ládaféle ez, amelyet durva gyaluszerszám igekezezt lesimítani és ugyancsak durva festés próbált zöld mázolásával díszíteni.

A festék már alig fedi a mély árkokkal telebarázdált fát, a közepén és a könyökök helyénél élénken virít ki a fényő vajsárga faszíne.

Durván faragótt kemény és kényelmetlen iróasztali szék tartozik Arany János iróasztalához.

Bizony, ugyancsak kellemetlen ülés esik az esetlen faalkotmányban. Es mégis: ebben ülve írta a költő a *Toldi-t*, a *fülemlét*, *Bor vitézt*, *Rozsogynét* és a *nagyidai cigányokat*.

Petőfi fia

Arany tanár úr keze alatt

A másik terem iróasztalán sok érdekességgel szolgálunk.

Első mindjárt ezek közül Petőfi Zoltán két iskolai bizonyítványa — Arany János tanár úr záradékával. Az egyik „Tambizonylat” szerint Petőfi Zoltán r. k. hitválasza, 1848-ban Debrecenben született, az 1865/6. tanév első felében a szarvasi főgimnázium VII. osztályába járt.

„A második féléből is szinte három hónapot töltött ki és annyi tanulmányi előmenetelt tanusított, mint egy nem tehetségben ifjunál a tanórakbani figyelmeztetés megapíthat, de könnyelműségnek és az önuralom hiányának aggasztó jeleit adá. Április 21-én reggel iskolánkól engedély nélkül tovább állott.”

A zord iskolai bizonyítványt a szarvasi evangélikus fiúközépiskola két tanára írta alá.

Ennek az írásnak érdekes folytatása egy másik. Nagykorösön kelt „Tambizonylat”. A vásótt diák atyjának, a megdicsőölt lánglelkű költőnek barátja, Arany János magyar és latin tanár úr írta, bizonyára nem kis szíváfájdalommal, miközben magán érezte a felhők magasából feléje figyelő halhatatlan barátja nézését. Ebben a bizonyítványban azonban még az előbbiben felsoroltaknál is szomorubb dolgok olvashatók, nevezetesen az, hogy „*Petőfi Zoltán az iskolából különbözó okok miatt eltanácsoltatott...*”

A terem szekrényében ott látjuk Arany János néhány egykori fényképét és néhány nagy művének eredeti kéziratát. A meghatók papírosokon elsárgult, kifakult a tinta is, de azért jól olvashatók a költő gyöngybetűi.

A nagy költő halhatatlan irodalmi művei között — mulatságos ellentétként — egy ósdi közigazgatási dokumentum szerénykedik.

35 perc Kolozsvar
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatat félén is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóci út 10. sz.
Telefon: 11-17

által 200 éven keresztül ügyességgel és szerencsével fenntartott európai helyzethez.

Ezen ugynevezett „egyensúlyi állapot” van hivatva rögzíteni olyan erős ellentéteket a szerzők intenciója szerint, amelyek képtelenné teszik az „egyensúlyba” hozott országokat és népeket egy megható ellenállás kifejtésére, teridegen tengeri, és pénzhatalmak befolyásával szemben.

Bökeretezve, üveg alatt olvasható egy közel száz esztendő lópasszus, amelyet 1847 május 27-én állított ki Arany János, mint szalontai másodjegyű.

A kéziratok tömegénél ott szerénykednek az egykori nagykorösi diákok magyar és latin dolgozatfüzetei is, amelyeknek alapjain gyakran találkoztunk Arany János tanár úr javításával és szeljegyzeteivel. Nagy sereg írka ez és mindegyikben ott sorakoznak Arany János apró, kerek gyöngybetűi.

Egész sereg egyéb „dolgozat” is lapul ezek között: Arany tanár úr „széptani jegyzetei”. Ugyancsak érdekesek azok a gondosan meghatóalmazott értekezések, amelyeket Arany tanár úr készített vezérfonalu előadásaira.

Egy szinte tulzottan lelkiismeretes pedagógus gondos előkészületei voltak ezek óráira, melyekre teljes felkészültséggel ment el, pontosan kidolgozott előadási tervezetekkel.

Meghatók és kedvesek ezek az emlékek. Egy kivételesen nagy szellem életének, napi munkájának, apró-cseprő gondjainak, emberi küzködéseinek immár örökéletűvé vált tanubizonyosságai.

A vasárnapi mérközéseken egy perces szünettel áldoznak Teiki Pál emlékének

A Magyar Oországos Tudósító jeltenti: A Magyar Atlétikai Szövetség ez uton is felhívja az egyesületek, különösen a vidéki egyesületek figyelmét, hogy a vasárnapi mérközéseken egy perces szünettel áldoz annak az elhunyt miniszterelnök emlékének és a versenyzők mezikön a gyász jelölül gyászkarzalagot viseljenek.

Üveg, porcellán, evő eszköz és háztartási cikkek legnagyobb választékban.

Olesó árakban
Deutsch K. I.
üveg, porcellán kereskedő
Nagyvárad, Hlatky Endre utca 4.

Husvétra vásároljon
ASZÓDINÁL

SASPALOTA

Mindenféle fűszer-, csemege árut, sajtot, vaját, finom italokat
Gyümölcs-, főzelék-, hal- és huskonzervet.
Csokoládé tojások, nyulacskák. Tojás festékek.
Nagyon olesó árban!

Bőség és gazdagság „álom-országai” Dél-Amerikában

Európa szűkölködik, mert az angol blokádnak megakadályozza a behozatalt

Buenos Aires, április hó.

Sokak számára nagy meglepetésként hatott az a hír, hogy nemcsak az Egyesült Államok kikötőiben, hanem a délamerikai államokban is lefoglalták az olasz, német, dán és francia hajókat. Méltán, mert eddig a délamerikai államok minden idegen nyomást ellenére kibangszították függetlenségüket s ennek érvényét is szereztek.

Dél-Amerika ugyan kívül maradt a nagy világháborúban, azt azonban nem mondhatjuk, hogy nem érzi meg és pedig súlyosan a versengés gazdasági kihatásait. Eppen az a három nagyhatalom versenyzett egymással, hogy gazdasági befolyását érvényesítse, amelyik most a küzdőtéren áll egymással szemben.

A legutóbbi nagy világgazdasági válságtól függetlenül, amelynek következményeit még nem sikerült teljesen áthidalnia, Dél-Amerika nemrégiben valósággal új korszak küszöbére érkezett. Nemcsak a három legjobban érdekelt nagyhatalom: az Egyesült Államok, a Német Birodalom és Nagybritannia követte el mindent, hogy a kontinens gazdasági kiaknázását tökéletesítsék, hanem maguk az egyes államok is termékeny kezdeményezéssel jelentős tevékenységet fejtettek ki ebben az irányban. Tagadhatatlan, hogy a déli kontinens gazdasági és politikai fejlődését túlnyomórészt az Egyesült Államok és Nagybritannia határozta meg, ugyanakkor egyre fokozódó erővel utóbbi időben azonban mégis a deklaráció vált észrevehetővé, amelynek jelentős gazdasági vonatkozásai is voltak. A spanyol befolyás a spanyol anyaországban bekövetkezett szerencsétlen zavarok következtében csökkent és Latin-Amerika így módon Észak Amerika spanyol-portugál színezetű másodpéldányává látszott alakulni. A délamerikai kontinens azonban még mindig forr, nem áll tehát módjában, hogy megmutassa a valódi arculatát, hiszen gazdagságának alig tíz százalékát sikerült csak kiaknázni. Az érdekkörökön kívül álló európai államokkal való forgalom, különösen a Német Birodalommal való kapcsolat igen kecsesítőnek tűnt fel Dél-Amerikában.

Ugy látszott egyidőben, hogy Magyarország is jelentős cserkereskedelmi forgalmat épít ki egyes államokkal, magyar gépjármű-termékek és textilanyagok szállítása által.

Régi szokás, hogy Dél-Amerikáról általában mint egységről beszélünk. A különböző ellentétek ellenére ezt a beállítást a történelmi fejlődés és az uralkodó eszméiről igazolják. A délamerikai pénzügyi világ szoros barátsági kapcsolatokat tart fenn Angliával és az Egyesült Államok vezető gazdasági köreivel. Az intellektuális elem nagyrészt haloldali radikális elvek befolyásolják és a fantasztikus népkéverék egy bizonyos része amely óslakókból, kínaiakból, japánokból, négeremből és a legkülönbözőbb eredetű európaiakból áll, többé-kevésbé a kommunista tanok rajja lett. Az effajta problémák körül folytatott küzdelmek kétségkívül a legérdekesebben figyelhetők meg Braziliában.

Getulio Vargas évek óta mindent elkövet, hogy az ország tényleges semlegességét megőrizze.

Annakidején elutasította az Olaszország ellen megkísérelt szankciókban való részvételt és bizonyos vonatkozásokban tekintélyuralkodó kormányzatot létesített. Az amerikai tőke ennek ellenére mégis az országban maradt, az ottmaradás összes következményeivel együtt.

Dél-Amerika fő problémái.

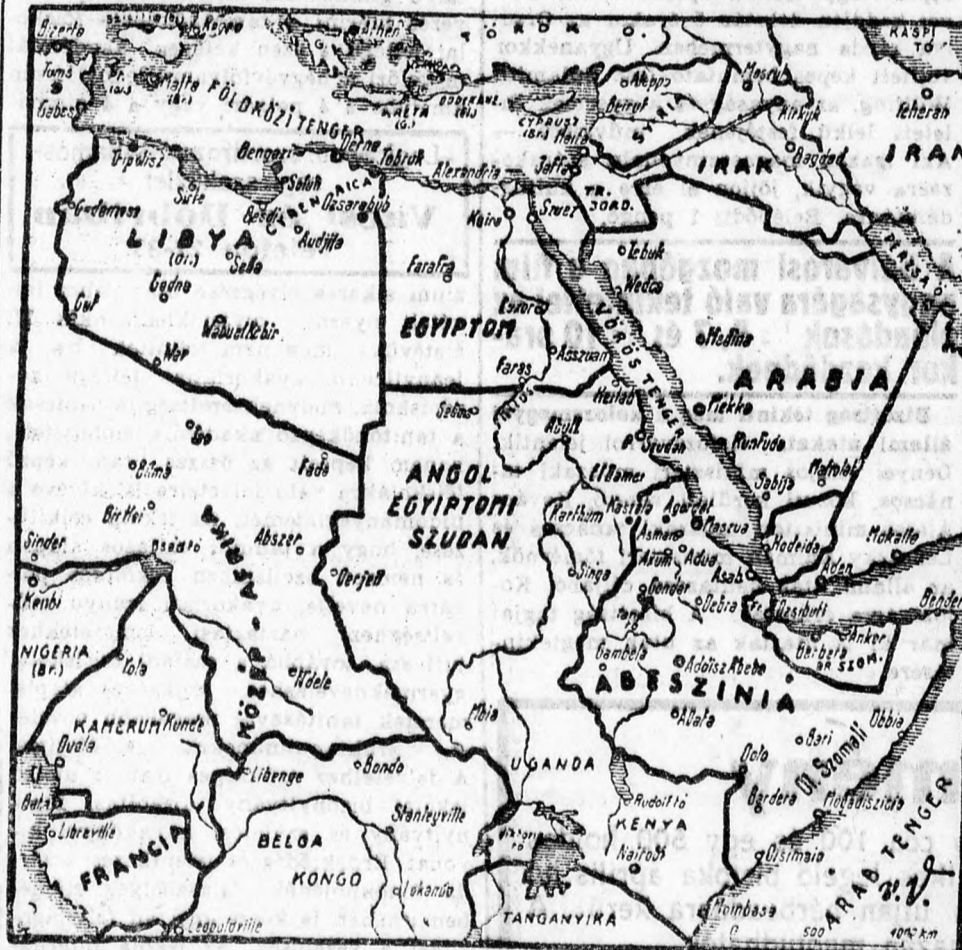
Dél-Amerika problémáit a következő tények határozzák meg:

1. A különböző nyersanyagokban mezőgazdasági és ásványi termékekben mutatkozó hallatlan gazdagság.
2. A település lehetősége és a munkaerő hiánya.
3. A földrajzi fekvés, amelyet az Európától és Észak-Amerikától való egyforma távolság határoz meg.
4. A délamerikai államok kényszerűsége, hogy belső integritásuk megővése érdekében az erős, öntudatos, bevándorolt népcsoportok asszimilálására törekedjenek.
5. A japán befolyás kikapcsolására irányuló próbálkozás.
6. Saját nagyhatalmú hadsereg, hajóraj és légió hiánya.
7. A túlnyomórészt angol és amerikai eredetű tőke.

A földkerekség leggazdagabb országai

Megfelelő depillantást kapnunk a délamerikai viszonyokba, ha főbb vonásokban, bár, de mégis közelebbről vizsgáljuk kölcsönös gazdasági vonatkozásait. A két leghatalmasabb állam kétségkívül Argentína és Brazília, Argentína az Északamerikai Egyesült Államok után a legfontosabb amerikai állam és az USA mellett a világ legnagyobb gabonatermő országa. Am nemcsak búzával rendelkezik hanem bőséggel található itt kukorica, zab, gyapjú, szőlő, állattalomány, nemesfémek, arany, ezüst, vörösréz, cink, wolfram és mangán-érc, kén, só, borax, szén, sőt nyersolaj is, bár ez utóbbinak lelőhelyeit még nem sikerült teljesen felkutatni. A mezőgazdasági célokra rendelkezésre álló terület meghaladja a 15 millió hektárt. Az erdőterület nagysága 74 millió hektár. Argentínában különösen angol tőke tevékenykedik, az ország mégis mindenkor fenntartotta kedvező kapcsolatát a Német Birodalommal.

Ami Braziliát illeti, ez a földkerekség leggazdagabb országai területén csaknem olyan nagy, mint egész Európáé, lakosságának száma azonban alig 41 millió.

Az afrikai hadszíntér térképe.

Süssünk takarékosan!

HUSVÉTI-PATKÓ:

TÉSZTA: 25 deka liszt, 2 teáskanál Dr. Oetker-sütőpor, 6 deka cukor, 1 tojás, 10 deka vaj, 1-2 evőkanál tej.
TÖLTÉLEK: 15 deka magorló, 6 deka cukor, 1 tojásfehérje, 3 evőkanál víz.
BEKENÉSRE: 1 tojássárga.

A lisztet a sütőporral elvegyítjük és a gyúródeszkára szitáljuk. Közepébe egy mélyedést nyomunk, ebbe tesszük a cukrot, tojást, tejet és a liszt egy részével sűrű péppé keverjük. Az apró darabokra vágott vajot ráhelyezzük, lisztal betakarjuk, gombóccá összenyomjuk, majd a közepéből kilindulva gyorsan sűrű tésztavá gyúrjuk. Téglaalakúra kisodorjuk, a tölteléket egyenletesen rákenjük és hosszában összesodorjuk. Patkóformában tepsire tesszük, tojássárgájával bekenjük. — A töltelékhez a magorlót ledaráljuk és a többi hozzávalóval elkeverjük.

SÜTÉSI IDŐ: 40 perc, jó közepmeleg sütőben.

Receptkönyvet kívánságra ingyen küld.

Dr. OETKER A. Budapest, VIII., Conti-utca 25

Dr. Oetker SÜTŐPORRAL ÉS VANILLINCUKORRAL!

8. Az összes államok latin kultúrája és katolikus világnézete Mexikótól a Tüzföldig és
9. a kivitel feltétlen szükségessége.

Közük igen sok a néger, akik azonban, ellentétben az északamerikai négerekkel, nem tartanak számot társadalmi fellendülésre s ennek folytán Brazília óriási mennyiségű fehér bevándorlóra szorult. Brazília tőkéségeny és az Egyesült Államok itt fektették be legnagyobb tőkésüket. Mindaddig csupán 17 millió hold áll művelés alatt, a lehetőségek tehát túlzás nélkül korlátozottak mondhatók. Brazília fedezte a világ kávészükségletének 70 százalékát, kiviteli cikkéhez tartoznak ezenkívül gyapot, dohány, rizs, kukorica, gyümölcs, kacsuk, cukor, kakaó, petróleum, fagyasztott hús, továbbá vas, gyémánt és arany. Ásványok, amelyeket fölmeríthetetlen mennyiségben gyanítanak egyes helyeken, még nincsenek teljesen kiaknázva. Az országban viszont óriási mennyiségű textilárura, gabonára, szénre, gépekre és üvegárra van szüksége. Brazília legnagyobb gazdasági forgalmát az Egyesült Államokkal bonyolította le.

Nem lehet kivinni a sok drága árút

E vázlatos adatokból megállapítható, hogy Dél-Amerika ugyan főképpen angol-amerikai kereskedelmi kapcsolatokat volt alávetve, de azért mégis nem egy jelentős kezdeményezés történt az egész Európával való egészséges kereskedelmi kiépítésére. Amióta Olaszország is harcbeállt,

az angol blokádnak a legsúlyosabb mértékben akadályozza a szállítmányok más európai államokba történő irányítását, úgyhogy az utóbbi hónapok során a kiviteli cikkek rendkívül nagymennyiségben torlódtak össze Dél-Amerikában.

Ez a hatalmas anyagmennyiség hónapról-hónapra növekszik és arra kényszeríti a délamerikai államokat, hogy más kiviteli piac után kutassanak. Azt, hogy Amerika vajon képes lesz-e átvenni és elhelyezni a fölösleget, maj csak az idő mutatja meg, de annyi bizonyos, hogy ez az állítás a délamerikai államok számára sem maradhat áldozatok nélkül. A különböző államok ezenkívül alighanem kénytelenek lesznek bizonyos mértékű hazai fagyasztásra is berendezkedni, ahogy azt már 1914/18-ban, az avkőri világháború idején tették.

Bizonyosra vehető, hogy Latin-Amerika további fejlődése az iparosodás jegyében semmiképp nem áll a világgazdaság érdekében és idővel majd elvállik, hogy az Egyesült Államok milyen módon lesznek hajlandók saját érdekükben szabályozni ezt a fejlődési folyamatot. Annyi mindenesetre tény, hogy a La Plata-államok legutóbbi értékeztetése, amely még alig néhány esztendő előtt lehetetlen lett volna, azt bizonyítja, hogy az angol-amerikai befolyás további kialakulása igen jelentős kényeségekre utközik.

Miután Latin-Amerika semmiesetre sem hajlandó magát kényre-kedvre kiszolgáltatni egy idegen nagyhatalomnak.

N. U.

színház

Heti műsor:

Szombat délután 4 órakor filléres helyárrakkal: Iglói diákok. Operet. — Hétfő 30 fillértől 120 fillérig.
Szombat este háromnegyed 8 órakor: **Mágnás Miska.** Operett repris. Rendes helyárrakkal.
Vasárnap délután 4 órakor: **Cigánybáró.** Strauss operett. Fimár Ilá és D. Kovács József felléptével. Rendes helyárrakkal.
Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Mágnás Miska.** Rendes helyárrakkal.
— A fenti előadásokra jegyek már válthatók a színház pénztáránál.

Belvárosi mozgóban
Nyugati győzelem
Korhű történelem egy egész estét betöltő élmény.

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Budapesttel egyidejűleg
Elkésett levél
Szörényi Eva, Uray Tivadar,
Felek S. Maklár Z.
Szombat, vasárnap rendes előadások.

Pazar kiállítás, gyönyörű magyar film-
sláger, melynek külső felvételei Varsóban
készültek
All a bál
Simor Erzs, Szelecky Zita és Csontos Gyula
Ma az APOLLOBAN

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 250 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrünk meg és nem
adunk vissza

Nők számára lelkigyakorlat kezdődik
Virágvasárnap este 7 órakor az
olasz plébánia templomban. Szónoka:
P. Borbély István, pesti jezsuita
atyja. Tart három napon át. Befejező-
dik Nagyszerdán reggel 9 óras szent-
misén közös szentáldozással.

Villamos felszerelési anyagokban
vezet
Vacsi és Dobribán
Telefon 27-33

Mezőgazdasági munkásokat keres a
nagyvárad. Allami Munkaközvetítő.
Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad.
Allami Munkaközvetítő Hivatalához
állandóan érkeznek mezőgazdasági
munkások iránti keresetek, különösen
az anyaországból. Szombaton délelőtt
újabb 15-16 munkást keresnek a
munkadók, jelezve, hogy az utköltés-
get fizetik. Az érdeklődők forduljanak
a Szilágyi Dezső utcai munkaközveti-
tőhöz.

Üngyujtók újra
kaphatók
TISZAY óránál Rákóczi-ut 6.

A Belvárosi mozgóban a film
nagyságára való tekintettel az
előadások 1/2 5, 7 és 1/2 10 óra-
kor kezdődnek.

AZ ÁRVIZKÁROSULTAK javára be-
folyt összegek elszámolását anyagter-
lődés imatt hétfői számunkban közöl-
jük.

Hölgyek itt a tavasz
Daueroltassa a haját
Rammingernél Bazár-
épület

Pályázat levente-indulóra. A Magyar
Távirati Iroda jelenti: A m. kir. hon-
védelmi miniszterium pályázatot hir-
detett leventeindulóra. A pályázat díja
hatszáz pengő. A pályázati felhívás a
Levente című lap április számában je-
lenik meg. 1941 június hó 15-éig kell
beküldeni a pályázatokat, Budapest,
VI. Alkotmány utca 3. sz. alá ahol a
pályázati feltételek is igényelhetők.

Hirdetmény

Debrecen városának egy cca 100 és egy 500 holdas
homoki, és egy 1000 holdas szikes legelő birtoka április hó
17-én délelőtt 9 órakor árverés útján bérbeadásra kerül. A
feltételek Debrecenben a városházán megtudhatók.

A Hadirokkantak, Hadiöregyek és
Hadiárva Nemzeti Szövetségének
(HONSz) nagyvárad. csoport elnöksé-
ge felhívja azon hadirokkantakat, akik
folyó hó 7 és 8-ra a Hadigondozó Bi-
zottság előtt leendő megjelenésre idé-
zést kaptak, az idézésben meghatá-
zott időre pontosan és mulhatatlanul
személyesen jelenjenek meg. Rokkantsá-
guk elismerésének talán ezen utolsó
lehetőségét ne mulasszák el. A felül-
vizsgálás a Mikszáth Kálmán utca 41.
szám alatt — volt Széles és Uri utca
sarkán lévő iskola helyiségében lesz.
Elnökség.

Tiszay Kálmán

épület és műbutorasztalos
Nagyvárad, Verbőczy-u. 4 sz.

Az osztályorsjáték mai húzásán a
következő számok nyertek: Harminc-
ezer pengőt 51671, háromezer pengőt
78932, kettőezer pengőt 18356. (Felelős-
ség nélkül.)

Gyorsírást, gépirást

Szabó Ferenc
okl. írásszakintónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. II. em.

Tavasza tisztítsa vagy festesse

át pecsétes vagy divatjamult ruházatát!
Ujjá, divatosabb varázsoljuk!
Függönyök, ágyterítők szakszerű tisztítása
RAPID Szent László tér 5 és
Szent János utca 46.

Hirdetmény a hegyközségi közgyűlés
elhalasztásáról. Tudomására hozom a
nagyvárad. Hegyközséghez tartozó bir-
toskosoknak, hogy az időközben elren-
deli gyűlékezési tilalom folytán folyó
hó 6-ra (vasárnapra) meghirdetett
hegyközségi közgyűlés elmarad. A
közgyűlés újabb határidejét annakide-
jén az érdekeltekkel közölni fogom.
Nagyvárad. 1941. április 4. Dr Soós.
polgármester.

A Nagyvárad. Népszövetségi Hitteln-
tőzet közgyűlése április 6-án, vasár-
nap délelőtt 11 órakor lesz a Katolikus
Körben.

Telefonáljon 27-33

Villamossági cikkekre legolcsóbb
ajánlatot kapja
Vacsi és Dobribán

J. Viraág Ilus a jeles budapesti elő-
adó és mozdulatművész vendégsze-
repelel Nagyváradon április 15-én, hú-
svét keddjén délután 5 órakor az Orso-
lya zárda nagytermében. Ugyanekkor
vetített képes bemutató lesz Sulamith
Wülfing, az anyaság és a gyermek ih-
letett lelkű festőjének műveiből. —
Aki igazán magasszínvonalú szórake-
zésre vágyik, jöjjön el erre a kultur-
délutánra. Belépődíj 1 pengő.

A Belvárosi mozgóban a film
nagyságára való tekintettel az
előadások 1/2 5, 7 és 1/2 10 óra-
kor kezdődnek.

Bizottság tekinti meg a kolozs megyei
állami utakat. Kolozsvárról jelentik:
Dényei Alajos miniszteri műszaki ta-
nácsos, közúti kerületi vezető, Kovács
Alajos miniszteri műszaki tanácsos és
Lehotzky Kálmán miniszteri főmérnök,
az állami utak beutazása céljából Ko-
lozsvárra érkeztek. A bizottság tagjai
már ki is utaztak az utak megtekinté-
sére.

Kerékpárok, és motorkerékpárok,
világmarkás magyar gyártmányu
rádió készülékek nagy
FÜLÖP Nagyvárad, Rákóczi út 31. választékban

Új típusu tanítónőképző nyílik meg
a nagyvárad. Szent Orsolya rendi zár-
dában. Tudvalevő, hogy 1938 óta a ta-
nítónőképző átszerveződött s ezt az új
típusú iskolát nyitja meg az 1941-42.
tanévben a nagyvárad. Szent Orsolya
rendi intézet is a már fennálló 8 osz-
tályu gimnázium mellett. Az új szer-
vezés szerint a tanítónőképzés főisko-
lai jellegű s ezen két éves akadémiát
megelőzi a négyévfolyamu leányliceum
amelybe a 4 polgári vagy a 4 gimná-

Nagyváradon tartják meg a nők ta-
nulmányi hetét. A szűzszéken eddig
meghirdetett és az újságban is közölt
plakátokon jelzett tanulmányi hetet,
melyet eredetileg a Püspök fordóre
terveztek, a Szociális Testvérek házá-
ban, Nagyváradon, Pray György utca
5. szám alatt tartják meg. Április hó
16-tól április 23-ig. Az előadások min-
den délelőtt fél 10 órakor és délután
fél 4 órakor kezdődnek. Minden köze-
lebbi felvilágosítással Scholz Klára
egyházközségi nővér szolgál. Nagyvá-
rad, Pray György u. 5.

Legjobban szortírozott villamos-
sági szaküzlet
Vacsi és Dobribán
Telefon 27-33

zium sikeres elvégzése után lehet fel-
vételt nyerni olyanoknak, akik 17.
életévüket még nem töltötték be. A
leányliceum gyakorlatias jellegű kö-
zépiskola, melynek érettségije nemcsak
a tanítónőképző akadémia előfeltétele,
hanem képesíti az összes tanárképző
főiskolákra való felvételre is, kivéve a
tudományegyetemet. Az iskola célkitű-
zése, hogy a tanulót vallásos alapon
és nemzeti szellemben erkölcsös pol-
gárrá nevelje, gyakorlati irányu mű-
veltséghez, háztartási ismeretekhez
juttassa, továbbá a családi és iskolai
gyermekneveléshez szükséges alapis-
meretek tanításával magasabb nevelé-
si szaktanulmányokra előkészítse.
A felvételhez szükséges iratok: utolsó
iskolai bizonyítvány, újraoltási bizo-
nyítvány és születési anyakönyvi ki-
vonat. Érdeklődés és jelentkezés a zár-
da főnöknőjénél. Válaszbélyeg ellené-
ben írásban is készsággal ad felvilágo-
sítást a vezetőség. Az iskola interná-
tussal kapcsolatos.

A nagyvárad. Belvárosi Mozgó-szín-
ház vasárnap délelőtt matiné rendez
az árvizkárosultak javára. A Belvárosi
Mozgónak ez már a második jótékony-
célú előadása és ezzel a nemes, szép
gesztussal példát mutat azoknak a
vállalatoknak, intézményeknek ame-
lyeknek eddig csak a munkásai járul-
tak hozzá az árvizkárosultak segíté-
hez, de ők maguk nem. Bizonyos, hogy
a Belvárosi Mozgó vasárnap délelőtti
matinéja zsúfolt nézőtér előtt perog le
és jelentős összeget hoz a károsultak-
nak.

Villamos cikkek nagy raktára
Vacsi és Dobribán
Telefon 27-33

Kávéházakban és vendéglőkben kérje
a MAGYAR LAPOK"-at.

A Belvárosi mozgóban a film
nagyságára való tekintettel az
előadások 1/2 5, 7 és 1/2 10 óra-
kor kezdődnek.

KERESZTÉNY

Magyarkereskedők * husvétii tablója * Magyar Iparosok

Tavaszi újdonságok megérkeztek!

Czillér Imre

divatruházába Nagyvárad,
Szt. László-tér 2 sz. Alapítva 1897

Uri, nőidivat, szövet, selyem, vászonárak, paplanok, szőnyeg, függönyök, kötött, szövött és rövid árak. Harisnyák, kesztyűk, nyakkendőkből. Bőröndök, ridikülök és utazócikkben.

Nagy választék!

Olcsó szabott árak!

Legkényesebb izlésnek megfelelő férfi ruhát készít

Szücs László

szabó mester

Nagyvárad,

Nagy Sándor utca 1 szám.

Legszébb husvétii ajándék!

1 üveg
parfúm

Papp Károlyné

drogériája

Nagyvárad, Rákóczi út 11 szám.

Ruzsok, szappanok, piperecikkek beszerzési forrása.

1 üveg
 kölnivíz

TOMPA FERENC

porcellán és üveg-keramiák kereskedése.

Nagyvárad,

Rákóczi út 5 szám.

Ma már mindenki tudja, hogy Nagyváradon a Katolikus körű

„Mátyás”

söröző és étterem

a szórakozó közönség kedvenc találkozóhelye. Izletes konyha. Kifünő italok. cigányzene.

Tóth Gyula

és Szócs Dénes

fűszer- és csemegekereskedés.

Kifünő fajborok állandó raktára

Nagyvárad, Rákóczi út 13.

Telefon: 23-05.

Majoc Vilma

lényképészeti szaküzlet

és amatőr laboratórium

Nagyvárad,

Nagy Sándor utca 1 szám.

Embacher Antal

könyvkötészet

és dobozkészítés

Nagyvárad,

Iványi Odön utca 5 szám.

Kovács Sándor

női- és férfiszövet,

selyem, vászon

és mosóárak raktára.

Nagyvárad, Rákóczi út 25.

Simon István

könyv-, papír- és írószerszárművelése

üggyévi és jegyzői nyomtatványok raktára.

Nagyvárad

Telefon: 26-43.

Bémer tér 3.

Bodor László

rádió és műszaki

szaküzlete.

„PERTRIX”

körzet képviselője, Nagyvárad,

Szent László tér 1.

Szövet újdonságokban vezet

„MERINO”

posztókereskedelmi r.t.

Nagyvárad, fiókja

Rákóczi út 3.

Ridikülök, erszények, bőröndök, szép ajándék tárgyak.

Szolid, olcsó árakkal

Halász Eleménné

Nagyvárad, Sas-Passzázás.

IFI. BENEDEK

és GYARMATH

rádió, villany és kerékpár-
szaküzlete.

Nagyvárad, Sas-Passzázás

TELEFON: 17-50.

Keresztény. Megbízható.

Csüllög és Barna

Egyenruházati üzlet

Egyenruha és úriszabóság

Nagyvárad,

Mezey Mihály utca 4 szám.

Figyelmes kiszolgálás.

Szódavíz

olcsón bármikor higiénikusan otthon készíthető. Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetők

TÖRÖK

vas-, fészték-, és háztartási cikkek kereskedésben. Rákóczi-út 2. Bazár épület.

Nagyvárad legrégebbi fűszer- és csemegekereskedése

MEZEY JÁNOS

(volt JANKY ANTAL)

Szent László tér 2.

Telefon: 12-60.

Tiszay János

órás és ékszerész

Nagyvárad, Rákóczi út 6.

Husvétii áldozáshoz szentképek, imakönyvek, áldozóképek egyébb kegyeszerék nagy választékban a

NEMZETI

könyv-, papír- és kegytárgykereskedésben Rákóczi út 11.

Szt. István társ. és Korda legújabb kiadmányai Vidéki rendelést portonákülfelintézek

SOÓS LAJOS

sziiggyártó és nyerges

Nagyvárad, Teleky Pál és Kálvin utca sarok

Szakszerű nyerges munkák

Hirdessen

a Magyar Lapokban

KORBUCZ FERENC

fűszer- és csemegekereskedés Nagyvárad

Mussolini-tér 6. Telefon 10-36.

Vásárlásainknál hivatkozzunk a „MAGYAR LAPOK”-ra

A nagyváradai premontrei gimnáziumban eddig őrzött bizonyítványok és okmányok

(Kilencedik közlemény.)

Spitzer József Nyirábrány 1900 okt. 13. szül. akv. kiv. Srepler István sz. Mezőfény 1895 dec. 24. gimn. VIII. o. biz. Stachó Pálma sz. Szegeden 1894 szept. 1. gimn. II-A oszt. biz. Steiner Ferenc sz. Nagyvárad 1893 dec. 22. g. V. oszt. biz. Steiner Magda sz. Mikesélyes 1903 nov. 8. polg. isk. IV. e. biz. Stern Miklós sz. Nagyvárad 1898 nov. 16. keresk. érettségi biz. másolat. Szabó József sz. Derecske 1900 IV. 4. g. VII. oszt. bizonyítvány. Szabó József sz. Biharpuszki, 1897 nov. 5. kereskedelmi éretti. bizonyítvány (eredeti). Szabolcs Albert sz. Tóvis 1898 III. 16. polg. isk. VI. oszt. biz. Szántó Margit sz. Nagyvárad 1909 szeptember 1. polg. IV. oszt. biz. Szántó Erzsébet sz. Budapest 1898 III. 1. gimn. II-B. oszt. biz. Szántó Mária sz. Budapest 1899 VI. 16. gimn. II-B. o. biz. Szigethy Pál sz. Mezőkeresztes 1894 III. 19. gimn. III-B. o. biz. Szilágyi Mihály sz. Paptamási 1906 szept. 26. sz. akv. kiv. + el. isk. ért. könyv. Szirma János sz. Nagyvárad 1899 VI. 16. gimn. VII. o. biz. Szladits Imre sz. Nagyvárad 1906 V. 27. gimn. III. o. biz. Sztojka József sz. Arad 1889 október 6. aradi főreál isk. kieg. érettségi biz. Szűcs János sz. Szamoslippó 1899 nov. 29. gimn. VI. oszt. biz. Takács Imre sz. Hosszupályi 1897 II. 22. Gimn. VIII. oszt. biz. Tapfer Dezső sz. Nagyvárad 1960 V. 12. gimn. I-B. oszt. biz. + szül. akv. kiv. Tatárka János sz. Nagyvárad 1905 VII. 30. gimn. II-A. oszt. biz. + el. isk. IV. o. biz. Ternyei Edit sz. Dombóvár 1901 II. 9. gimn. VI. oszt. biz. Tibád István sz. Brassó 1901 VIII. 15. brassói gimn. III. o. biz. (ism.) Timár József sz. Dévaványa 1898 IV. 12. gimn. VIII. oszt. biz. Torszán László sz. Nagyvárad 1902 VI. 3. gimn. IV. oszt. biz. Török Bálint sz. Esküdtő 1898 II. 1. keresk. érettségi biz. másolat. Török Flóra sz. Békéscsaba 1903 nov. 14. polg. isk. IV. oszt. biz. Tóth Gyula sz. Felsőhidvége 1904 V. 10. el. isk. IV. o. biz. Ujhelyi Sándor sz. Szénvérvalja 1904 október 18. gimn. II-B. oszt. biz.

(Folytatjuk.)

SZINHÁZ

Heti műsor:

Szombat este háromnegyed 8 órakor: **Mágnás Miska**. Operett repriz. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap délután 4 órakor: **Gigánybáró**. Strauss operett. Timár Ila és D. Kovács József felléptével. Rendes helyárrakkal.

Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: **Mágnás Miska**. Rendes helyárrakkal.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkeretezés

Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Hétfő este nincs előadás. Kedd, szerda, csütörtök este háromnegyed 8 órakor: **Elnémult harangok**. Rákossy Viktor nagyhatású színművének felújító előadása. Fülléres helyárru előadásokban. Mindhárom előadásra a helyárrak 30 fillértől 120 fillérig. Kedd A. bérlet, szerda B. bérlet. Pénteken nincs előadás. — **A színházi előadások a kiadott műsor szerint, zavartalanul tovább folytatódnak.** Jegyek mindhárom előadásra már válthatók a színház pénztáránál.

A színházi iroda közleményei:

— **Mágnás Miska**. Felújító előadás szombaton és vasárnap este. Timár Ila, a debreceni színház énekes primadonnájának vendégfelléptével eleveníti fel az operett együttes a Mágnás Miskát. A Mágnás Miska szombat és vasárnap esti előadása mindenkinek gondtalan három órát varázsol.

— **Gigánybáró**. Vasárnap délután 4 órakor rendes helyárrakkal Timár Ila és D. Kovács József vendégfelléptével kerül másodszor színre, nagy körussal, kiegészített zenekarral.

— **Hétfőn este hivatalos szünet!**

— **Elnémult harangok — új betanulásban, kedden, szerdán és csütörtökön este.** Helyárrak mindhárom napon 30 fillértől 120 fillérig. Rákossy Viktor nagyhatású színművét, az Elnémult harangokat eleveníti fel a színház prözei együttese Budapest és a vidéki nagyvárosokkal egyidejűleg. Az Elnémult harangok nálunk teljesen új betanulásban, ujszerű rendezésben kerül színre kedden, szerdán és csütörtökön este, minthárom napon filléres előadásban, filléres helyárrakkal. Mindhárom előadásra a helyárrak 30 fillértől 120 fillérig.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, ÁPRILIS 6. Budapest I.

8.00 Ebresztő. Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00—9.55 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén levő görög katolikus templomból.
10.00—11.10 Egyházi ének és Passió a Budapest-terézvárosi plébánia-templomból. A virágvasárnapi szentmise közben Passió.
11.15—12.15 Evangélium isentisztelet a Deák-téri templomból.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30 Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes.
1.45 Hírek.
2.00 Hanglemezek. I. rész: Művész-lemezek. II. rész: Muzsika a virágokról.
3.00 Magyarország—Németország válogatott labdarugómérkőzés második félidőjének közvetítése Kölnből. Beszél Pluhár István.
3.50 a) „A tarka tinók nevelése.
4.35 „Széchenyi emlékezete.” Arany János költeményeit elmondja

Tavaszi női és férfi divatszövegekben, selymekben óriási választék.

Legszolidabb árak.

Leitner Márton és fiai

Nagyvárad, Hlatky E. u. 5.

Táray Ferenc.
5.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
5.15 Honvédműsor. Részben hangfelvétel.
6.00 A Református Diákok Soli Deo Gloria Szövetségének jubileumi

ünnepe a pesti Vigadó nagyterméből.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 „Rügyfagadás-virágnyílás.” Tavaszi nóták. Eneklő Fazekas Mária és Vargha Imre. Kíséri Sári Elemér cigányzenekara. Bevezetőt mond dr. Zakál Dénes.
8.05 Sport- és löversenyeredmények.
8.20 „Muzsikáló nappali gyermekek.” Rádóczy Klára előadása hanglemezekkel.
8.45 „O, helyesírás!” Vigjáték egy felvonásban.
9.00 Hírek.
10.10 Közvetítés a Szeiffert kávéházból. Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel.
11.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. Utána kb.
11.25 Hanglemezek.
kara muzsikál.
9.00—9.30 „Csató Pál.” Irta Schmidt Edit. Felolvasás.

HÉTFŐ, ÁPRILIS 7. Budapest I.

6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

3 szobás komfortos ur házat készpénzért keresek. Ajánlatokat Repülőtér parancsnokság. Telefon 22—99. 201
Fiatal házaspár keres azonnalra v. május elsejére egy vagy két szobás modern lakást. Ajánlatokat „Napos oldal” jellegre a kiadóba.
Kiadó udvari egy szobás komplet garzon lakás. Gerliczy u. 8. Dénes. 223
Keresek központhoz közel modern egy vagy kétszobás, konyhás fürdőszobás lakást. Cimeket a kiadóba kérek. 218

Adás-vétel

Eladó központ közelében 2 szobás összkomfortos ház. — 1 másik eladó ház püspöki út mentén 2 szobás melléképítményekkel és több kisebb, nagyobb házak és szőlők. Érdeklődni Tattayné, Szilgiettyi utca 12. ajtó 2. 238
Aranyat, magas aron veszek. Prát. ékszerit javítok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 753
Eladó 3 szobás komfortos ház. Gróf Tisza István u. 45. volt Aradi u. 219
Szerszám, kettős fogatú, jókarban eladó. Cim a kiadóban. 236
Nőstény számár eladó. Cim megtudható a Sas palota gondnokánál. 235
Perzsa szőnyegek, rövid zongora eladó. 1—4-ig Mátyás király út 20. ajtó 2. szám. 233
Rövid zongora, keleti perzsa ebédülő szőnyeg, antik szalon eladó. Kálvin u. 1. Földszint jobbra. 232
Eladó 20 hold jól trágyázott föld, Nagyváradhoz 6 km. Vacsi, Török Ignác u. 81. 222
Ócska paplan vottát állandóan veszek. Szilgiettyi u. 5. szuterin. 221
Komplet asztaloszszerzám, sürgősen eladó. Hágoi Alsó Dorongos oldal 30. Orbán. 220
Sport gyermekocsi, jókarban levő nagy tyúk-ketrec és egy villanymotor eladó. Török Ignác utca 67 (v. Fűzes utca). 230
Legmodernebb díó hálók és kombinált szekrények eladók asztalosnál. Szent István tér 5. (v. Templom tér). 199
Használt térfi ruhát veszek bármifélet. Jó aron. Molnár. Bémer tér 1. udvarban. Levelező lap hívásra házhoz megyek. 172
Aranyat, ezüstöt, ékszerit magas aron veszek Haslinszer ékszerész Rákóczi ut 8. 545
Takarékos gazdasszony Gül babáért 14. Ellarószáért 12. foghagymáért 70. dughagymáért 2 pengőt, fehér és tarka babért 54—60 fillért fizet Jurcsáknál. Nagypiac. Telefon 11—96. 217

Hanglemezek.
10.00 A miniszterelnök temetésének közvetítése az Országház kupolacsarnokából.
7.40 Hírek.
1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
1.30 Hírek.
2.45 Műsorismertetés.
3.00 Árfolyamhírek. piaci árak, élelmiszerárak.
4.15 Diákféléra. Arany János „Buda halála.” Dr. Fábrián István előadása.
4.45 Időjelzés, hírek.
5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
6.00 „A tudomány jelentősége.” Dr. Kornis Gyula egyetemi tanár előadása.
6.30 Akom Lajos orgonál.
7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
7.20 „Vándortarisznnya.” Thurzó Gábor előadása.
8.05 „Esti beszélgetés.” Zilahy Lajos elbeszélése.
8.25 Beethoven: IX. szimfónia (Helena Fahrni, Gusta Hammer, Walter Ludwig. Rudolf Watzke és a Hamburgi Filharmonikusok, vez. Jahum), hanglemmez.
9.40 Hírek.

Különféle

Akik magánházat, bérházat, szőlőt, birtokot, malmot üzletet eladni, venni akar keresse fel Popovics iródt, Szent János utca 6. Telefon: 15—67. 224
Lakótársnőt keresek csekély díjazással. — Ugyanott drótablakok, nyugágy eladók. Cimét a kiadóba kérek. 225
Keresek pince helyiséget bóraktárnak. Cim a kiadóban. 226
Magyar urinók kabátjukat, ruháikat Magyarinnál varratják. Katolikus Kör épület. 239
Uj kályhákat, átrakásokat, javításokat, takaréktűzhely béleléseket a legkételetesebben készít vidéken is. Besenyei István kályhásmeister, Huszár utca 23. 212

Allást nyec

Érettségizett öskeresztény irodai munkaerőt keres Temesvári Segély Egyesület Nagyvárad Kirendeltsége. Jelentkezni az Egyesület hivatali helyiségében, Hitler Adolf u. 8. (volt Uri utca) délelőtt 11 és 12 óra között. Szép kézirással rendelkezők előnyben. 237

Öskeresztény, pénztár kezelésben jártas, öskeresztény, felvétetik. Star téglagyár, Sas palota I. emelet. 234

Pénzes szikviz üzem, Gróf Tisza István út 25. kihordó kocsiat felvesz. 229

Raktárnok, irodai munkában is jártas, öskeresztény, felvétetik. Star téglagyár, Sas palota I. emelet. 234

Pénzes szikviz üzem, Gróf Tisza István út 25. kihordó kocsiat felvesz. 229

Könyvelésben és levelezésben jártas keresztény szorgalmas munkaerőt azonnalra alkalmaznak Ujházy szállítók. Kossuth Lajos u. 8. 214

Egy tanulóat keres Oláh férfitiszabó. Sztaroveszky utca 11. 211

Hölggyfodrásznőt, kimondott jó munkást, azonnali belépésre keresek. Roszler fodrász. Csáky u. 10. 191

Allást keces

Vegyésszmérnök, öskeresztény, nőtlen, több évi gyakorlattal állást keres. — Megkerésék „Vegyésszmérnök” jellegre kiadóba. 228

Külföldi nyelveket beszélő intelligens ur leány elvállana jobb állást. Kovács Istvánné, Wesselényi utca 18. 208

Kiadótulajdonos: **szent László-nyomda RT**

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**, a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.